

ECVET – geografiniam mobilumui

II-OJI ECVET VARTOTOJO VADOVO DALIS

Europos profesinio mokymo kreditų sistema

ECVET

ECVET – geografiniam mobilumui

II-OJI ECVET VARTOTOJO VADOVO DALIS

Europos Komisija
Švietimas ir kultūra

Mokymasis visą gyvenimą: strategijos ir programos

Profesinis mokymas: Leonardo da Vinci

Turinys

ECVET naudojimas geografiniam mobilumui (2012 m.)

ECVET vartotojo vadovo II dalis

Pirmoji šio dokumento versija parengta ir patvirtinta ECVET vartotojų grupės (angl. *ECVET Users' Group*) susitikime 2011 m. gegužės 11 d.

Šioje pataisytoje versijoje įtraukti pagrindiniai kokybės užtikrinimo klausimai, naudojant vartotojo vadovą ECVET mobilumui. Jis taip pat buvo parengtas ECVET vartotojų grupės ir patvirtintas susitikimo metu 2012 m. gegužės 2 d.

Tai yra vienas iš rekomendacinių dokumentų, sudarančių ECVET vartotojo vadovą.

Jei norite išsamiau susipažinti su ECVET koncepcija, principais ir procesais, kviečiame perskaityti kitą ECVET leidinį „Sužinokite daugiau apie ECVET: klausimai ir atsakymai“¹.

Dokumentą parengė šie ECVET vartotojų grupės atstovai:

Hanna Autere, Finnish National Board of Education (Suomijos Nacionalinė švietimo taryba), Mounir Baati, European Training Foundation (Europos mokymo fondas), Sonja Baron, Bundesministerium für Bildung und Forschung – Germany (Vokietijos Federacinė švietimo ir mokslo ministerija), Alain Bultot, Ministère de l'enseignement obligatoire, Communauté française – Belgium (Belgijos prancūzų bendruomenės Privalomojo švietimo ministerija), Gabriela Ciobanu, National Center for Technical and Vocational Education and Training – Romania (Rumunijos Nacionalinis techninio ir profesinio ugdymo centras), Sibilla Drews, Nationale Agentur Bildung für Europabeim Bundesinstitut für Berufsbildung – Germany (Vokietijos federalinio profesinio rengimo instituto nacionalinė Europos švietimo agentūra), Maja Leena Lampinen, Västra Götalandsregionen (Västra Götaland regionas), Isabelle le Mouillour, Cedefop, Jos Noessen, Ministère de l'Education Nationale et de la Formation Professionnelle (Nacionalinė švietimo ir profesinio mokymo ministerija), Richard Maniak, Ministère de l'éducation nationale – France acting on behalf of the ECVET Support team (Prancūzijos švietimo ir mokslo ministerijos ECVET palaikymo grupė), Anne Potters, CINOP on behalf of the ECVET thematic networks of National Agencies for the Lifelong Learning Programme (CINOP, veikianti ECVET teminių *Mokymosi visą gyvenimą programos* nacionalinių agentūrų tinklo vardu), Brigitte Trocmé, Ministère de l'éducation nationale – France (Prancūzijos švietimo ir mokslo ministerija), Christian Sperle, UAPME – European Association of Craft, Small and Medium-sized Enterprises (Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacija).

Grupės veiklą rėmė *GHK Consulting*, Briuselis (Daniela Uličná, Anette Curth) ir 3s, Vienna Karin Luomi-Messerer. Koordinatorius: Erik Hess (Europos Komisija, DG EAC), 2012 m. gegužė.

Leidinį lietuvių kalba išleido Švietimo mainų paramos fondas (2014 m.)
Vertė Roma Šimukauskienė
Tiražas 300 vnt.
info@smpf.lt

1. Įvadas	6
Vadovas	7
2. ECVET ir geografinis mobilumas	9
3. Kokybė ECVET mobilume	11
4. ECVET etapai, vykdamant organizuotą mobilumą	14
4.1. Iki mobilumo pradžios	15
4.2. Mobilumo metu	20
4.3. Pasibaigus mobilumo veikloms	22
Priedas A. ECVET kompetentingų institucijų funkcijos	26
Priedas B. Kontrolinis ECVET naudojimo tarptautiniame mobilume sąrašas	27
Priedas C. Savitarpio supratimo memorandumas ir mokymosi sutartis	32
Priedas D. ECVET mobilumui praktinis pritaikymas	36

1. Dokumento nuoroda internete: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4900-att1-1-ECVET_QA_Final.pdf

1. Įvadas

Europos profesinio mokymo kreditų sistema (toliau – ECVET) – tai metodologinė kreditų perkėlimo, pripažinimo ir tam tikrais atvejais – asmenų mokymosi rezultatų kaupimo sistema, padedanti siekti reikiamos kvalifikacijos.

ECVET priemonės ir metodika pagrįstos kvalifikacijų aprašais bei mokymosi vienetais ir taškais, o perkėlimo ir kaupimo procesą papildo susiję dokumentai – mokymosi sutartys, išrašai bei ECVET naudotojo vadovai.

Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija²

Igyvendinant ECVET siekiama dviejų pagrindinių tikslų:

- remti Europos piliečių mobilumą;
- palengvinti mokymosi visą gyvenimą procesą.

Šis dokumentas nagrinėja, kaip ECVET skatina geografinį mobilumą, kuris yra neatskiriama besimokančiųjų švietimo ir mokymo proceso dalis.

Remiant mobilumo veiklas tikimasi, kad ECVET pagerins **mokymosi rezultatų** pripažinimą ir leis **asmenims pasinaudoti žiniomis ir įgūdžiais, kuriuos jie įgijo** užsienio šalių mokymo įstaigose. Kitaip tariant, ECVET padės **integruoti mobilumą į mokymo sistemą**, o mokymosi rezultatus padarys matomais ir pripažįstamais. Suprantama, ECVET sėkmė priklausys nuo **abipusio** kompetentingų institucijų **pasitikėjimo**.

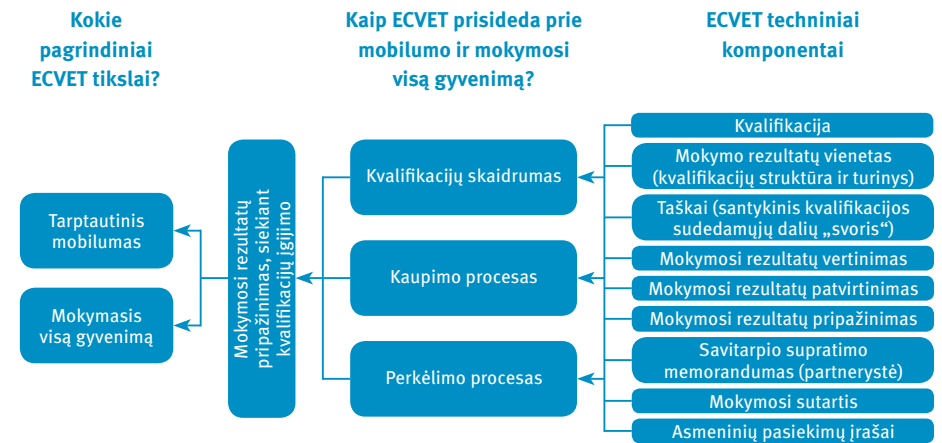
ECVET pagrindą sudaro techninių komponentų rinkinys, kuris remiasi mokymosi rezultatais. Šie techniniai komponentai apibrėžti ECVET Rekomendacijoje ir išsamiai paaiškinti dokumente „ECVET klausimai ir atsakymai“³.

ECVET techninių komponentų bei ECVET tikslų santykis parodytas 1 lentelėje.

2. Nuoroda internete: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:155:0011:0018:LT:PDF>

3. Nuoroda internete: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4900-att1-1-ECVET_QA_Final.pdf

1 lentelė. | ECVET tikslai ir techniniai komponentai

Vadovas

Šis vadovas skirtas kompetentingoms institucijoms bei kitiems subjektams, planuojantiems skatinti mobilumą ir įdiegti ECVET savo kvalifikacijų sistemose. Europos šalių nacionalinės kvalifikacijų sistemos skiriasi tarpusavyje, be to, skiriasi ir suinteresuotųjų pusių atsakomybės, todėl ECVET kompetentingos institucijos samprata taip pat gerokai skiriasi. Institucijų diapazonas labai platus - nuo ministerijų ir kitų nacionalinės valdžios institucijų iki socialinių partnerių, profesinių sričių atstovų bei švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų.

Šio dokumento tikslas – paaiškinti ECVET vaidmenį ir palengvinti tarptautinį besimokančiųjų mobilumą. Jame aptariama keletas praktinių pavyzdžių, tačiau tai nėra praktinis vadovas, nuosekliai aiškinantis, kaip pritaikyti ECVET mobilumui. Tai greičiau mobilumo skatinimas, naudojant ECVET ir paaiškinant, kokia pridėtinė vertė tokiu atveju įgyjama bei kokias papildomas galimybes ECVET suteikia mobilumui. Tai dokumento sąvado, bendrai įvardijamo „ECVET vartotojo vadovu“, dalis.

Dokumentų pavyzdžiai (*Savitarpio supratimo memorandumas ar Mokymosi sutartis*) bus pateikti profesinio mokymo teikėjams ir kitoms suinteresuotoms šalims, dalyvaujančioms konkrečiuose ECVET mobilumo projektuose.

Dokumentas pateikia išsamią ECVET mobilumo apibūdinimo koncepciją. Suprantama, suinteresuotoms šalims pritaikius ECVET mobilumą praktikoje, procesas vystosi įvairiomis kryptimis, tačiau tai visiškai atitinka lankstų ir tolygiai kintantį ECVET charakterį.

2012 m. pataisyta šio dokumento versija sukurta kaip pagrindą naudojant 2011 m. parengtą versiją. 2012 m. versija papildyta kokybės užtikrinimo argumentais, naudojant ECVET geografiniam mobilumui. Akcentuojant kokybės užtikrinimo aspektą, vadovas atspindi augantį poreikį nuosekliai naudoti Europos priemonių, ypač Europos kvalifikacijų sąrangos (EQF), Europass ir Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacines sistemas (EQAVET), kad būtų palengvintas skaidrumas ir įgūdžių bei kompetencijų pripažinimas. Šios europinės priemonės prisideda prie profesinio mokymo meistriškumo bei patrauklumo ir gerina profesinio mokymo kokybę užsienyje. Kad būtų paaiškinti klausimai, susiję su kokybės užtikrinimu ECVET kontekste, šis vadovas vadovaujasi EQAVET planavimo, vykdymo, vertinimo ir peržiūrėjimo ciklu. Visose partnerystėse naudojant ECVET siekiama vykdyti aukštos kokybės mobilumo mainus, todėl rekomenduojama sekti keturių žingsnių EQAVET kokybės ciklo procedūrą. Ši procedūra naudojama ECVET partnerysčių kokybei užtikrinti, taip pat individualiems ECVET mobilumo mainams.

Šį dokumentą sudaro:

- paaiškinimas, kokią naudą suteikia ECVET naudojimas organizuotam geografiniam besimokančiųjų mobilumui (2 skyrius);
- įvadas į kokybės užtikrinimo procedūras, remiantis ECVET mobilumu, kurio pagrindas yra EQAVET kokybės ciklas (3 skyrius);
- atsakymai į pagrindinius klausimus, kurių reikėtų nepamiršti organizuojant mobilumo veiklas ir naudojant ECVET įvairiose mobilumo stadijose, apimant svarbiausius kokybės užtikrinimo aspektus (4 skyrius);
- lentelė, pristatanti kompetentingų institucijų, kurių pagalbos prireiks organizuojant ECVET mobilumą, funkcijas (priedas A). Tai ypač svarbu asmenims, vykdančiams tarpvalstybinio mobilumo projektus, kadangi jiems būtina suvokti, ką veikia ir už ką atsakingi sistemos partneriai. Ši lentelė paaiškina kompetentingų institucijų vaidmenį.
- kontrolinis klausimų ir problemų, kurios gali kilti įvairiose ECVET mobilumo stadijose sąrašas (priedas B);
- pagrindinių aspektų, kurie turi būti Savitarpio supratimo memorandumo ir Mokymosi sutarties dalimi, sąrašas (priedas C). Tokių šablonų pavyzdžiai pateikti „Irankių dėžutėje“: <http://www.ECVET-projects.eu> ir <http://www.ecvet-toolkit.eu/>.
- du besimokančiųjų mobilumo patirties pavyzdžiai ir ECVET naudojimas šiame kontekste (priedas D). Šie realūs pavyzdžiai paimti iš projektų, finansuotų Mokymosi visą gyvenimą programos lėšomis, testuojant ECVET.

2. ECVET ir geografinis mobilumas

Svarbus ateities uždavinys – padidinti besimokančiųjų asmenų bei mokytojų tarpvalstybinį mobilumą profesinio švietimo ir mokymo srityje bei pripažinti jų užsienyje įgytas žinias, įgūdžius ir kompetencijas.

Brugės komunikatas dėl glaudesnio Europos bendradarbiavimo profesinio rengimo ir mokymo srityje⁴.

Profesinio mokymo mobilumo projektai jau vyksta, o politinis Europos siekis yra dar labiau padidinti mobilumo mainų skaičių ir trukmę. Mokymosi mobilumo plėtrai profesinio mokymo srityje būtina įgyvendinti daug remiamų veiklų, pritaikytų profesinio mokymo studentų tikslinei auditorijai, pavyzdžiui, kalbų mokymasis, finansavimo galimybės, kitos parengiamosios ar lygiagrečios priemonės. Kvalifikacijų pripažinimas ir aiškesnis suvokimas to, ką studentas pasiekė užsienio šalyje, yra profesinio mobilumo esmė ir pagrindas. ECVET sukurtas kaip viena iš Europos priemonių, gerinančių kvalifikacijų pripažinimą ir kompetencijų skaidrumą (kitos priemonės – pavyzdžiui, Europos kvalifikacijų sandara arba *Europass*).

2.1. Mokymosi mobilumas naudojant ECVET

ECVET skatina mokymosi mobilumą, nes:

- **Vienodas mokymosi rezultatų vertinimas** užtikrina galimybę geriau suvokti ir palyginti mokymosi pasiekimus ir kvalifikacijas, įgytas skirtingose valstybėse. Naudojant ECVET mokymosi mobilumui, partnerių institucijos aiškiai susitaria dėl mokymosi rezultatų, kuriuos besimokantysis tikisi įgyti užsienio šalyje ir šio susitarimo sąlygos įtraukiamos į Mokymosi sutartį. Suprantama, kad kiekviena pusė - asmenį siunčianti institucija, priimanči institucija bei pats besimokantis asmuo – turi bendrą supratimą apie mobilumo tikslus. Dalyvaudamas atitinkamose mokymosi veiklose besimokantysis įgyja žinių, įgūdžių ir kompetencijų, kurių tikėjosi, ir šie rezultatai yra įvertinami. Mokymosi pasiekimai, įgyti užsienio šalyje, patvirtinami dokumentais, įregistruojami ir gali būti kaupiami.

4. Nuoroda internete: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/brugescom_lt.pdf

- **Mokymosi rezultatų patvirtinimas ir pripažinimas vyksta abipusio partnerių įstaigų pasitikėjimo pagrindu**

Asmenų mobilumo trukmės nustatomos konkrečiose sutartyse, kuriose partnerių institucijos, skatindamos tarpusavio pasitikėjimą, taip pat aptaria, kaip vyks studentų mainai bei suderina sąlygas, kuriomis bus pripažinti ir įteisinti užsienyje studijuojant įgyti mokymosi rezultatų vienetai. Tokių sutarčių formalumus reglamentuoja Savitarpio supratimo memorandumas.

ECVET gali būti naudojamas įvairiems besimokančiųjų mokymosi rezultatų pripažinimo ir įteisinimo būdams, tokiems kaip:

- kredito suteikimas už tam tikrus mokymosi rezultatus;
  - atleidimas nuo vertinimo arba jo dalies;
  - įrašas apie užsienio šalyje įgytas žinias ir kompetencijas asmens mokymosi rezultatų apraše;
  - papildomo kredito suteikimas.
- **Mobilumo integravimas į mokymosi būdus**

Naudojant ECVET visos suinteresuotos šalys - besimokantieji, darbdaviai, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai - aiškiau suvokia ir gauna įrodymą, patvirtinantį pridėtinę vertę, kurią suteikia partnerių institucijoje įgytos žinios ar kompetencijos. ECVET palengvina tiek bendrųjų kompetencijų (tokių, kaip užsienio kalbos įgūdžiai), tiek techninių įgūdžių ir specialiųjų kompetencijų patvirtinimą bei pripažinimą. Užsienio šalyse besimokantys asmenys turi galimybę praturtinti savo mokymosi patirtį, įgydami tokių įgūdžių ir gebėjimų, kurių jiems negalėjo suteikti jų šalies mokymo įstaiga (pavyzdžiui, tai gali lemti skirtingos technologijos arba didesnis produktų pasirinkimas). ECVET mobilumas sudaro sąlygas įgauti kompetencijų ir žinių, labiau atitinkančių darbo rinkos poreikius, siunčiant besimokančiuosius mokytis į užsienyje esančias institucijas, kur suteikiama geresnė kvalifikacija (ne visos profesinio mokymo įstaigos gali investuoti į reikiamas technologijas). Institucija, dalyvaujanti mobilumo veikloje, dėl tų pačių priežasčių gali būti patraukli studentams iš kitų valstybių.

Ką ECVET naudojimas suteikia tarpvalstybiniam mobilumui?

Trumpai tariant, ECVET naudojimas organizuojant tarpvalstybinio mobilumo veiklas reiškia, kad:

- vienos šalies kompetentinga institucija (priimančioji institucija) įvertina besimokančiojo mokymosi rezultatus (apibrėžtus mokymosi rezultatų vienetais) ir išduoda vertinimą patvirtinančius dokumentus (pavyzdžiui, rašytinį mokymosi rezultatų patvirtinimą arba įvertinimo lentelę);
- kitos šalies kompetentinga institucija (siunčiančioji institucija) patvirtina ir pripažįsta kreditą kaip mokymosi rezultatų vienetą. ECVET taškai, skiriami už mokymosi pasiekimus, leidžia besimokančiajam įtraukti juos į bendrą kreditų skaičių, kurio reikia tam tikrai kvalifikacijai įgyti. Užsienyje įgyti mokymosi rezultatų vienetai įtraukiami į asmens mokymosi rezultatų aprašą.

Organizuoto mobilumo atveju (kai besimokantysis vyksta mokytis į užsienį pagal susitarimą tarp institucijų), procesas vyksta Savitarpio supratimo memorandume nustatyta tvarka, o konkrečios mokymosi sąlygos nustatomos Mokymosi sutartyje. Tai reiškia, kad mokymosi rezultatai, kurie turi būti pasiekti, jų vertinimas, patvirtinimas ir pripažinimas iš anksto aptariamais abiejų kompetentingų institucijų ir tai palengvina kreditų perkėlimą.

3. Kokybė ECVET mobilume

Bandytas ir testavimas yra svarbūs, kad būtų galima sužinoti, kas yra gerai ir ką reikia taisyti. Panaudokite savo patirtį, net jei ji iš dalies neigiamą, kaip šaltinį, iš kurio reikia mokytis.

Dalyvio, dalyvavusio ECVET pilotinių projektų seminare rudenį, citata.

ECVET pilotiniai projektai, kaip ir kiti Mokymosi visą gyvenimą programos ECVET projektai, bei nacionaliniai ECVET projektai sukūrė ECVET taikymo geografiniam mobilumui požiūrį. Daugelis šių projektų vykdė mainų mobilumą, kad išbandytų procedūras ir priemones praktiškai ir patikrintų jas per konkrečią patirtį (mokytojų, mokinių grįžtamasis ryšys ir rezultatai). Kai kurios priemonės jau yra prieinamos, ir tie, kas nori pradėti taikyti ECVET, gali jomis pasinaudoti. Žinoma, daugeliu atvejų priemonės turi būti koreguojamos, taikant jas vis kitame kontekste, kad būtų atspindėtas kiekvienos partnerystės specifiskumas. Kad būtų užtikrinta kokybė ir ECVET taikymas geografiniam mobilumui toliau tobulinamas, bandymai, testavimai ir patirties nagrinėjimas yra svarbūs aspektai, susiję su nuolatiniu tobulinimu. Aišku, iš pradžių rekomenduojama suplanuoti vertinimą ir peržiūrėti procedūras.

Kokybės užtikrinimo procedūros, kurios remiasi ECVET naudojimu geografiniam mobilumui, yra paremtos EQAVET kokybės ciklu: planavimas – vykdymas – vertinimas – peržiūra. Kita vertus, šis ciklas taikomas organizuojant kiekvieno specifinio mobilumo patirtį – nuo mobilumo patirties planavimo iki kreditų pripažinimo ir tolesnio mokymosi. Kokybės ciklas taip pat taikomas kiekvieno mobilumo partnerystės kokybės valdymui. Idealu, kai ECVET vykdomas partnerystėse. Jos yra įsteigtos remti reguliarius mobilumo mainus (didelis besimokančiųjų skaičius) ir tikimasi, kad jos tęsis ilgiau nei tam tikro mobilumo mainai.

Todėl du mobilumo ciklai (vienas - individualiai besimokančiojo mobilumui, kitas - partnerystėms), naudojant tą patį požiūrį, gali būti išskirti ir apibendrinti toliau.

Individualiai besimokančiojo ECVET mobilumo kokybės ciklas

- **Planavimas:** planavimo fazė apima visus kokybės užtikrinimo parametrus, susijusius su veikla fazėje „ECVET iki mobilumo pradžios“. Pagrindas yra nustatyti aiškius tikslus mobilumo laikotarpiui. Tuo atveju, kai specifinis mobilumas yra organizuotas jau sukurtos partnerystės rėmuose (formalizuota kaip MoU), reikia atsižvelgti į jau sutartus aspektus, bet nereikia jų nustatyti arba keisti kiekvienam individualiam mobilumui.
- **Vykdymas:** vykdymo fazė susijusi su mokymosi periodu užsienyje („ECVET mobilumo metu“). Ji susijusi su kokybės užtikrinimo parametrais, pripažįstant sutartus mokymosi rezultatus, vertinant pasiektus mokymosi rezultatus ir dokumentuojant besimokančiojo vertinimo rezultatus.
- **Vertinimas (mobilumo patirties):** kai besimokantysis grįžta į savo instituciją („ECVET po mobilumo“), atsakingas asmuo patikrina, ar pasiekti mokymosi rezultatai atitinka Mokymosi sutartį. Jei taip, besimokančiojo užsienyje gauti kreditai yra vertinami ir pripažįstami. Po to, kai visos trys (prieš, per ir po) mobilumo proceso fazės baigtos, visas procesas turi būti įvertintas. Esminis klausimas, ar buvo pasiektas tam tikrame mobilume dalyvaujančio besimokančiojo pagrindinis ECVET geografiniam mobilumui tikslas, kitaip sakant, ar įmanoma pripažinti žinias, įgūdžius ir kompetencijas, kurias jis ar ji įgijo užsienyje. Jei kreditai pasiekti užsienyje negali būti (pilnai) vertinami ir pripažinti kaip planuota, procedūros nustatytos prieš, per ir po mobilumo turi būti įvertintos ir peržiūrėtos, kad būtų įsitikinta, jog ateityje mobilumo mainų kreditai galės būti pripažinti. Nepaisant to, ar pripažinimas buvo pasiektas, ar ne, vertinimas ir grįžtamasis ryšys yra rekomenduotinas. Tai padės identifikuoti potencialias tobulintinas sritis (pavyzdžiui, laikas skirtas tam tikram klausimui, naudotos priemonės ar taikytos kokybės užtikrinimo procedūros). Visi asmenys, susiję su mobilumo laikotarpiu (ypač priimančioji ir siunčiančioji organizacijos bei mobilume dalyvaujantys profesinio mokymo institucijų mokiniai) turi būti įtraukti į vertinimo procesą, kad būtų užtikrinta, jog visos perspektyvos bus įtrauktos peržiūrint ECVET mobilumo procesą. Sąrašas, pateiktas priede B, gali būti taip pat naudojamas vertinant individualiai besimokančiojo ECVET mobilumą.
- **Peržiūra:** atsižvelgiant į vertinimo proceso rezultatus, gali būti sukurtas veiksmų planas, kaip gerinti mainų mobilumą ateityje.

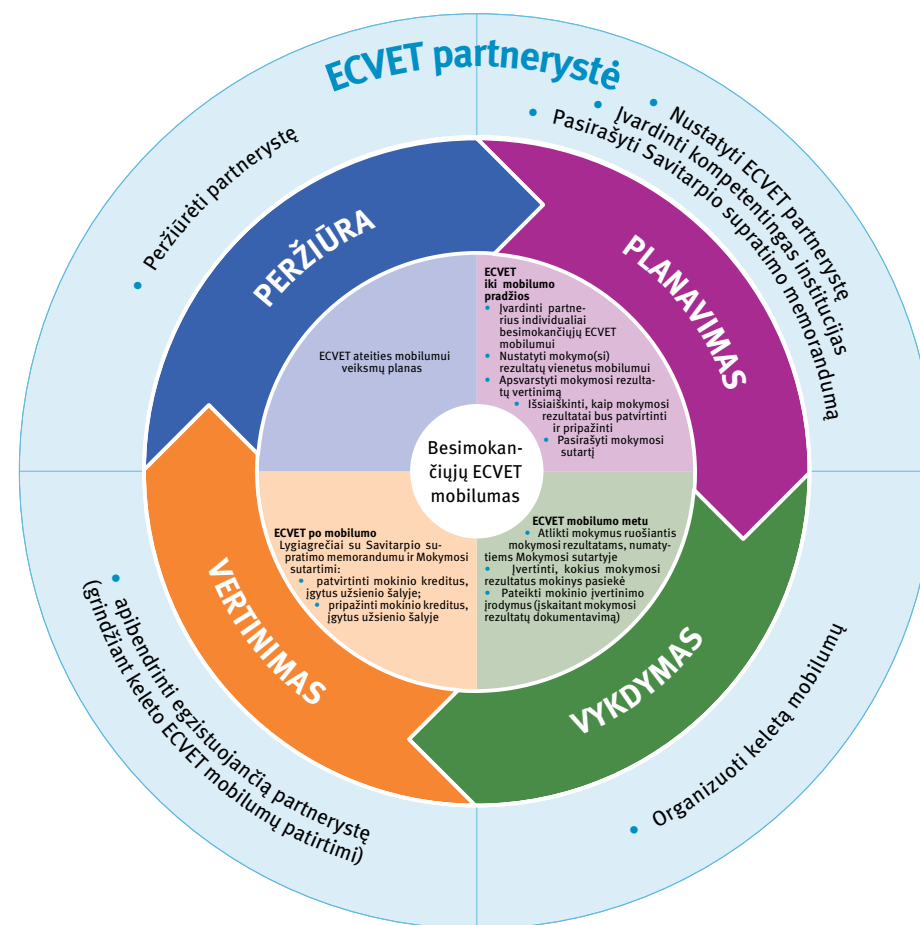
Tarptautinio mobilumo ECVET partnerystės kokybės ciklas

Šis kokybės ciklas susijęs ne su individualiai besimokančiais, bet su visa ECVET partneryste.

- **Planavimas:** Savitarpio supratimo memorandumas aiškiai apibrėžia partnerystės tikslus ir apima aiškius teiginius, kaip partnerystė bus įvertinta.
- **Vykdymas:** partnerystė vykdoma įgyvendinant keletą individualių besimokančiųjų mobilumo mainų ir taikant kokybės užtikrinimo parametrus šio proceso metu.
- **Vertinimas:** po tam tikro laiko ir ypač po to, kai partneriai įgyvendino keletą mobilumo mainų, yra įvertinamas partnerystės funkcionalumas. Pavyzdžiui, įvertinimo rezultatų duomenys, mobilume dalyvavusio mokinio sėkmės duomenys po mobilumo, mobilumo patirties indėlis ateičiai arba visų dalyvių, įtrauktų į mobilumo projektus, grįžtamasis ryšys gali būti analizuojamas, kad būtų išnagrinėtas partnerystės funkcionalumas. Viso to rezultatas turėtų būti potencialių tobulinimo sričių identifikavimas.
- **Peržiūra:** partnerystė peržiūrima vertinimo rezultatų pagrindu.

Ryšys tarp fazių naudojant ECVET organizuotam geografiniam mobilumui, aspektai, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį kiekvienoje fazėje, ir kokybės ciklo fazės kaip schema pateikta 2 lentelėje, kuri taip pat apibrėžia kokybės ciklą ECVET partnerystėms.

2 lentelė. | Kokybės ciklas: ECVET naudojimas tarptautiniam mobilumui

Paaškinimas: LO – mokymosi rezultatai; MoU – Savitarpio supratimo memorandumas

Pagrindiniai žingsniai, kurie gali padėti užtikrinti kokybę atskiruose individualiai besimokančiojo ECVET mobilumo etapuose ir fazėse, pateikti lentelėse 4 skyriuje. Šie pagrindiniai žingsniai apibendrinti sąrašas su klausimais, kuriais galima vadovautis kokybės užtikrinimo procese prieš, per ir po mobilumo proceso. Šis sąrašas pateiktas priede B.

Atkreipkite dėmesį! Šis dokumentas skirtas tik kokybės užtikrinimo aspektams, susijusiems su ECVET geografiniam mobilumui. Daugeliu atvejų tam tikros specifinių (nacionalinių, regioninių, tam tikros srities) kokybės užtikrinimo aspektų sistemos taip pat turi būti paisoma. Nereikia sukurti naujos kokybės užtikrinimo sistemos ECVET, bet esamus kokybės užtikrinimo metodus gali reikėti adaptuoti, kad būtų įtraukti klausimai, susiję su ECVET.

4. ECVET etapai, vykdant organizuotą mobilumą

Šioje dalyje aptariami pagrindiniai klausimai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį, naudojant ECVET mobilumo veikloms. Ji padalinta į tris dalis, atitinkančias tris pagrindinius etapus: iki mobilumo, jo metu ir po mobilumo. Šie etapai apibendrinti žemiau pateiktoje 3 lentelėje.

Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad ECVET taikyti yra sudėtinga, kadangi nemažai darbo reikia atlikti parengiamojoje stadijoje (prieš pradėdant mobilumo veiklas). Tačiau svarbiausia nepamiršti pagrindinių principų:

- parengiamajame etape būtina įsitikinti, kad kai besimokantysis asmuo sugrįš į savo ugdymo instituciją, žinios, kompetencijos ir įgūdžiai, kurias jis ar ji įgijo, bus patvirtinti, pripažinti bei kaupiami. Ši stadija gali būti vertinama kaip kokybės užtikrinimo proceso dalis;
- užmezgus partnerystę ir veikiant pagal Savitarpio supratimo memorandumą, parengiamasis etapas būna gerokai paprastesnis;
- kadangi abipusis partnerių pasitikėjimas vystosi nuosekliai, partneriams įvertinus kitas kvalifikacijų sistemas ir jų apribojimus, iš karto išsiaiškinus bendradarbiavimo galimybes, visi trys etapai vyksta gerokai sklandžiau.

Atkreipkite dėmesį! Tekste dažnai minimos sąvokos „priimančioji“ ir „siunčiančioji“ institucijos. Organizuoto tarpvalstybinio mobilumo kontekste šios dvi sąvokos suvokiamos taip:

- **siunčiančioji institucija yra ta, kurioje besimokantis asmuo nuolat mokosi ir planuoja įgyti tam tikrą kvalifikaciją;**
- **priimančioji organizacija – tai institucija, kurioje mokinyš arba studentas mokosi mobilumo metu.**

3 lentelė. | Pagrindiniai klausimai, į kuriuos būtina atsižvelgti, naudojant ECVET prieš ir po mobilumo bei jo metu

ECVET prieš mobilumą

- Užmegzti partnerystę
- Pasirašyti Savitarpio supratimo memorandumą
- Apibrėžti mokymosi rezultatų vienetus, įgyjamus mobilumo metu
- Aptarti mokymosi rezultatų vertinimą
- Išsiaiškinti, kaip mokymosi rezultatai bus pripažinti ir patvirtinti
- Pasirašyti Mokymosi sutartį

ECVET mobilumo metu

- Suteikti mokymo paslaugas, atitinkančias Mokymosi sutartyje numatytus mokymosi rezultatus
- Įvertinti, kokių mokymosi rezultatų pasiekė besimokantysis asmuo
- Pateikti įrodymus apie besimokančiojo pasiekimus (įskaitant įrašus mokymosi rezultatų apraše)

ECVET po mobilumo

- Pagal atitinkamą Savitarpio supratimo memorandumą ir Mokymosi sutartį:
- patvirtinti besimokančiojo užsienyje įgytus kreditus;
  - pripažinti besimokančiojo užsienyje įgytus kreditus

4.1. Iki mobilumo pradžios

Šiame skyriuje aptariami ECVET įgyvendinimo aspektai, į kuriuos būtina atsižvelgti prieš pradėdant vykdyti mobilumo veiklas. Nurodytus veiksmus turi atlikti profesinio mokymo įstaigos (tai gali būti profesinės mokyklos arba profesinį mokymą organizuojančios įmonės) kartu su kompetentingomis institucijomis, kurios yra atsakingos už besimokančiųjų, dalyvaujančių mobilumo veiklose, mokymosi rezultatų patvirtinimą ir pripažinimą (tokių institucijų pobūdis priklauso nuo kvalifikacijų sistemos)⁵.

4.1.1. Kompetentingų institucijų įtraukimas

„Kompetentinga institucija“ - tai institucija, atsakinga už kvalifikacijos suteikimą ar formavimą ir už tam tikrų mokymosi vienetų pripažinimą arba kitas su ECVET susietas funkcijas, pavyzdžiui, kvalifikacijų ir mokymosi vienetų įvertinimas ECVET taškais, mokymosi rezultatų vertinimas, pripažinimas, įteisinimas bei patvirtinimas, laikantis dalyvaujančių šalių taisyklių ir praktikos“.

ECVET rekomendacija

ECVET naudojimas remiasi tam tikrais procesais, pavyzdžiui, mokymosi rezultatų vienetų nustatymu ir apibūdinimu (įskaitant išraišką ECVET taškais), mokymosi pasiekimų vertinimu bei sprendimais dėl besimokančiųjų kreditų patvirtinimo ir (ar) pripažinimo. Priklausomai nuo to, kaip veikia kvalifikacijų sistema, šiuose procesuose įvairiais aspektais gali dalyvauti skirtingos organizacijos.

Kompetentingų institucijų, dirbančių su ECVET sistema visoje Europoje, įvairovė yra labai plati. Kai kuriose kvalifikacijų sistemose profesinio mokymo įstaigos turi aukšto lygio autonomiją ir pačios nustato užsienyje besimokančių asmenų kreditų pripažinimo ir perkėlimo tvarką. Kitais atvejais tokius sprendimus priima ar bent jau patvirtina tam tikros kompetentingos institucijos, pavyzdžiui, nacionalinė ar regioninė institucija, atsakinga už kvalifikacijų suteikimą arba organizacija, atstovaujanti tam tikrą profesinį sektorių (pavyzdžiui, tarpšakinė organizacija, prekybos, pramonės ir amatų rūmai ar pan.).

Organizacijos, planuojančios užmegzti partnerystę, išsiaiškina, kaip skirtingos ECVET funkcijos pasiskirsto nacionalinėje kvalifikacijų sistemoje, apsvaustę toliau pateiktus klausimus.

5. Atkreipkite dėmesį, kad nėra nustatytos tvarkos, kokių veiksmų reikia imtis kiekviename etape. Pavyzdžiui, jei partnerystę tik planuojama užmegzti, Savitarpio supratimo memorandumą galima pasirašyti ir kitame etape.

ECVET prieš mobilumą

- Užmegzti partnerystę
- Pasirašyti Savitarpio supratimo memorandumą
- Apibrėžti mokymosi rezultatų vienetus, įgyjamus mobilumo metu
- Aptarti mokymosi rezultatų vertinimą
- Išsiaiškinti, kaip mokymosi rezultatai bus patvirtinti ir pripažinti
- Pasirašyti Mokymosi sutartį

- Kas ir kokiomis sąlygomis yra kompetentingas:
  - apibrėžti ir (arba) nustatyti mokymosi rezultatų vienetus, įskaitant „mobilumo taškus“;
  - skirti ECVET taškus ir kokia metodika vadovaujantis tai atliekama;
  - įvertinti mokymosi rezultatus;
  - patvirtinti ir pripažinti užsienyje įgytus ECVET kreditus;
- kaip lanksčiai kreditai gali būti pripažinti – taikant mokymosi rezultatų, įgyjamų priimančioje institucijoje, ir mokymosi rezultatų, nustatytų nacionaliniuose kvalifikacijų standartuose, palyginamumą arba skirtumus?
- kaip kreditų, suteiktų užsienio šalyje, vertinimas ir pripažinimas turi būti perkeltas ir užfiksuotas?

Daugelyje kvalifikacijų sistemų yra nustatytos taisyklės, kaip toje pačioje valstybėje mokymosi rezultatai gali būti perkelti iš vienos mokymo institucijos į kitą, arba iš neformaliojo, arba savišvietos proceso į formaliojo mokymosi sistemą, siekiant įgyti tam tikrą kvalifikaciją. Šios taisyklės gali tapti pagrindu ir įdiegiant ECVET kreditų pripažinimo taisykles.

Nustatyti, kas ir už kokią ECVET elementą turi būti atsakingas, padės lentelė, pateikta priede A, pristančiant kvalifikacijų sistemų funkcijas ir su ECVET susijusias veiklas.

Kokybės užtikrinimas – pagrindiniai aspektai

- Partneriai žino ir supranta kompetentingų institucijų (savo ir partnerių sistemoje), dalyvaujančių partnerystėje, vaidmenį ir funkcijas.
- Visos kompetingos institucijos, kurios savo sektoriuje ir atitinkamame kvalifikacijų lygyje yra atsakingos už skirtingas funkcijas, susijusias su ECVET, dalyvauja partnerystėje.
- Ieškant partnerių užsienio šalyje, susiduriama su aktualiomis (nacionalinėmis, regioninėmis, tam tikrų sričių taisyklėmis ir nuostatais, siekiant užtikrinti kreditų perkėlimą. Tokios taisyklės ir nuostatai gali, pavyzdžiui, būti susiję su mokymosi aplinkomis (pvz. klasė arba įmonė), mokytojų arba praktinio mokymo vadovų kvalifikacija, arba vertinimo procedūromis.

4.1.2. ECVET partnerystės kūrimas ir abipusio pasitikėjimo formavimas

Viena svarbiausių ECVET naudojimo organizuotam mobilumui sąlygų yra partnerystės užmezgimas. Partnerystė reikalauja suburti kompetentingas institucijas, kurios atliktų tokias funkcijas:

- nustatytų mokymo rezultatų vienetus, įgyjamus mobilumo veiklų metu;
- teiktų švietimo ir mokymo paslaugas (mokymo veiklą mobilumo metu, įvertintą mokymo rezultatų vienetais);
- įvertintų, ar besimokantysis asmuo pasiekė numatytus mokymosi rezultatus;
- patvirtintų ir pripažintų besimokančiųjų kreditus, jiems grįžus į savo mokymo instituciją.

Kokybės užtikrinimas - pagrindiniai aspektai

- Partneriai ECVET partnerystėje supranta savo vaidmenis bei uždavinius ir sutaria dėl jų.
- Partneriai atvirai bendrauja.
- Partneriai aiškiai nustato partnerystės tikslus ir sutaria, ką jie nori pasiekti.

ECVET mobilumo partnerystė gali būti oficialiai įtvirtinta Savitarpio supratimo memorandume.

Savitarpio supratimo memorandumas – tai kompetentingų institucijų susitarimas, nustatantis kreditų perkėlimo sistemą. Jis oficialiai įformina ECVET partnerystę, nustatydamas susitarimą sudariusių kompetentingų institucijų statusą ir bendradarbiavimo procedūrų tvarką.

„Sužinokite daugiau apie ECVET: klausimai ir atsakymai“

Savitarpio supratimo memorandumas (toliau – SSM) yra bendrasis susitarimas, tuo tarpu konkrečios bendradarbiavimo sąlygos numatomos asmeniniuose dokumentuose (Mokymosi sutartyse), kurie pasirašomi kiekvienu mobilumo mainų atveju. SSM nustato partnerystės struktūrą ir bendradarbiavimo principus, nurodo, kokiomis sąlygomis besimokančiojo kreditai, įgyti partnerių institucijoje (kvalifikacijų sistemoje) bus pripažinti ir įteisinti. Dokumente gali būti numatyta, kad jis galios tam tikrą laikotarpį, nekeičiant bendradarbiavimo sąlygų kiekvienam mobilumo periodui.

Savitarpio supratimo memorandumą gali sudaryti keleto valstybių (sistemų) kompetentingų institucijų tinklai, tačiau jį gali pasirašyti ir tik dvi šalys. Viskas priklauso nuo partnerių poreikių ir norų. Nors organizuoto mobilumo atvejais SSM sudarymas rekomenduojamas, tačiau jei bendradarbiaujančios mokymo įstaigos pasitiki viena kitos procedūromis ir yra pasirošę pripažinti kreditus be papildomos sutarties, jos gali organizuoti mainus tiesiogiai, sudarydamos tik Mokymosi sutartis.

Savitarpio supratimo memorandumo pavyzdžių galima rasti ECVET taikomų priemonių rinkinyje⁶.

Kokybės užtikrinimas – pagrindiniai aspektai

- Visi susitarimai tarp partnerių, susiję su žinių įgijimu ir vertinimu, įgūdžiais ir kompetencijomis užsienio šalyje ir jų perkėlimu į siunčiančią instituciją, yra apibrėžta raštu.
- Visi susiję dalyviai žino dokumentų turinį ir sąlygas, dėl kurių jie susitarė.
- Informacija, esanti Savitarpio supratimo memorandume, yra pakankama, kad apibrėžtų bendradarbiavimo struktūrą.

Sąrašas, apimantis pagrindinius ir pagalbinus aspektus, kurie turėtų būti bet kurio MoU dalimi, yra pateiktas priede C.

4.1.3. Mobilumo periodu siekiamų mokymosi rezultatų nustatymas

Partnerystė ir Savitarpio supratimo memorandumas įtvirtina bendrąsias sąlygas mokymosi rezultatų, įgytų užsienio šalyje, pripažinimui.

Kad partnerystė būtų veiksminga, svarbu nustatyti kiekvieno mobilumo periodo turinį (mokymosi rezultatų vienetus).

Sudarant susitarimą tarp siunčiančiosios ir priimančiosios institucijų, numatomi konkretaus mobilumo laikotarpio turinio reikalavimai. Šiame etape dvi institucijos susitaria, ko besimokantysis asmuo mokysis užsienio šalyje ir kaip tokio mokymosi rezultatai atsispindės besimokančiojo kvalifikacijoje. Kitaip tariant, institucijos susitaria **dėl mokymosi rezultatų ir juos atitinkančių vienetų**, kuriuos besimokantysis pasieks mobilumo veiklos metu ir **kaip studento kreditus, suteiktus už šiuos vienetus, pripažins** jį siuntusi institucija.

Mokymosi rezultatų vienetų pobūdis dažniausiai priklauso nuo siunčiančiosios institucijos kvalifikacijų sistemos, tačiau gali būti keletas alternatyvių galimybių:

6. Nuoroda internete: <http://www.ecvet-toolkit.eu/>

1. Jei kvalifikacijų sistemoje jau naudojami mokymosi rezultatų vienetai, mobilumo metu gautas kreditas atitinka pilną vieneta (arba kelis vienetus) arba dalį vieneto, todėl besimokančiajam sugrįžus į savo mokymo instituciją, mobilumo metu gauti kreditai (taškai) gali būti pripažinti visu vienetu arba vieneto dalimi.
2. Kitokia situacija susiklosto, jei kvalifikacijų sistemoje nėra naudojami mokymosi rezultatų vienetai arba pastarųjų negalima naudoti mobilumo veikloje. Pavyzdžiui, naudojami mokymosi rezultatų vienetai apima labai daug mokymosi rezultatų arba numatyti mokymosi rezultatai pernelyg sudėtingi, kad būtų pasiekti per trumpą mobilumo periodą. Tai taip pat priklauso nuo mobilumo trukmės ir kitų aspektų. Tokiais atvejais viena iš galimybių yra sukurti (jei kvalifikacijos taisyklės ECVET taikymui tai leidžia) „**mobilumo vienetus**“, skirtus išskirtinai mobilumo partnerystės veikloms. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad sistemose, kuriose vienetai apskritai nėra naudojami, „mobilumo vienetai“ gali apimti keletą visos kvalifikacijos mokymosi rezultatų.
3. Trečioji situacija kyla, kai užsienyje įgytas vienetas (vienetai) pripažįstami papildomu kreditu.

Nepriklausomai nuo to, koks metodas bus pasirinktas (naudojama egzistuojanti vienetų sistema arba kuriami „mobilumo vienetai“), svarbu, kad kiekvienas mobilumo partneris atliktų šias veiklas:

- Nustatytų mokymosi rezultatų vienetų, kuriuos besimokantysis gali įgyti mobilumo metu.
- Apibrėžtų, kokių mokymosi rezultatų tikisi iš besimokančiojo užsienyje.
- Užtikrintų, kad nustatytus mokymosi rezultatus būtų įmanoma pasiekti mokantis konkrečioje užsienio šalyje ir kad priimančioji institucija garantuotų, kad studentas dalyvaus atitinkamoje mokymo veikloje, parengtoje pagal numatomus rezultatus.
- Užtikrintų, kad mokymosi rezultatų kreditai, suteikti už gautus mokymosi rezultatų vienetų, bus pripažinti, kai studentas sugrįš į savo mokymosi įstaigą.

Kokybės užtikrinimas – pagrindiniai aspektai:

Mokymosi rezultatų pasirinkimas:

- Siunčiančioji institucija aiškiai apibrėžia, kaip mokymosi rezultatai perkeliama ir pripažįstami.
- Įmanoma besimokančiajam pasiekti mokymosi rezultatus užsienio šalyje (pavyzdžiui, atsižvelgiant į besimokančiųjų jau įgytas žinias, įgūdžius ir kompetencijas, mobilumo trukmę ir mokymosi galimybes priimančioje institucijoje, įmanoma pasiekti užsibrėžtų mokymosi rezultatų).
- Įmanoma pasiekti užsibrėžtų mokymosi rezultatų užsienio šalyje (pavyzdžiui, atsižvelgiant į besimokančiųjų užsienio kalbos įgūdžius, vienus mokymosi rezultatus lengviau pasiekti nei kitus).

Mokymosi rezultatų aprašymas:

- Mokymosi rezultatų apibūdinimas suprantamas pagrindiniams dalyviams (mokiniam, mokytojams bei praktinio mokymo vadovams siunčiančioje ir priimančioje institucijose, bet kurioje kitoje kompetingoje institucijoje, kuri vertins ir pripažins užsienyje pasiektus mokymosi rezultatus).
- Yra aiškus ryšys tarp planuoto įvertinimo ir apibrėžtų mokymosi rezultatų. Suplanuoti įvertinimo kriterijai ir metodai suteikia galimybę įvertinti, ar mokinys pasiekė apibrėžtus mokymosi rezultatus.

Atkreipkite dėmesį! Naudojant ECVET, kvalifikacijos ir mokymosi rezultatų vienetai turi būti aprašyti ECVET taškais, nes ECVET taškai suteikia apie juos papildomos informacijos, apibūdina kvalifikacijos sudėtinę dalį dydį bei sąlyginį mokymosi rezultatų vieneto „svorį“ bendroje kvalifikacijos struktūroje. Tarpvalstybinio besimokančiųjų mobilumo kontekste ECVET taškai suteikia studentams informacijos, kaip užsienyje įgyti mokymosi rezultatų vienetai papildys jų planuojamą įgyti kvalifikaciją. Jie taip pat padaro mokymosi rezultatų vienetų „matomais“, kadangi, kai mokymosi rezultatai pripažįstami ir patvirtinami ECVET taškais, jie registruojami įrašais asmens mokymosi rezultatų apraše.

7. Jei norite daugiau sužinoti apie ECVET pilotinių projektų patirtį, kuriant mobilumo taškus, prašome perskaityti šia tema parengtą dokumentą – projektų bendradarbiavimo veiklos rezultatų – gaires „ECVET mokymosi rezultatų taškai geografinio mobilumo partnerystės kontekste“. Nuoroda internete: <http://www.ecvet-projects.eu/Documents/Guidelines%20on%20units%20for%20ECVET%20-%20geographical%20mobility.pdf>

4.1.4 Mokymosi rezultatų vertinimo aptarimas

Mobilumo metu kiekvienas besimokantysis įgyja žinių, įgūdžių ir gebėjimų, dėl kurių susitarė priimančioji ir siunčiančioji institucija. Mobilumo periodo pabaigoje (arba veiklų metu) pasiekti mokymosi rezultatai įvertinami ir išduodamas tai patvirtinantis dokumentas.

Kad besimokančiojo kreditai būtų pripažinti jam (jai) grįžus į savo mokymosi įstaigą, siunčiančioji ir priimančioji institucijos turi aptarti vertinimą ir įsitikinti, kad jos abi pasitiki vertinimo metodu, naudojamu priimančiojoje institucijoje. Šioms institucijoms būtina aptarti tokius klausimus:

- **Kas įvertins besimokančiojo žinias bei pasiekimus ir koku būdu tai bus atliekama** (taip pat nurodant vietą). Nėra privaloma, kad reikalavimai vertintojui, vertinimo metodas bei vertinimo kontekstas būtų toks pat visose vertinimo sistemose, tačiau svarbu, kad visi šie klausimai būtų aptarti ir partneriai susitartų, kad priimančiosios institucijos vertinimas atitiktų siunčiančiosios institucijos reikalavimus (pavyzdžiui, kokybės užtikrinimo aspektu).
- **Kada vyks vertinimas?** Tai formali informacija, tačiau svarbu, kad besimokantysis ir jį siunčianti bei priimanči institucijos žinotų tikslų vertinimo laiką ir vietą. Besimokantiejiems svarbu žinoti, kaip jie bus vertinami, ypač jei ši tvarka skiriasi nuo taikomos jų mokymosi įstaigoje.
- **Kokios procedūros užtikrins vertinimo kokybę?** Vertinimo kokybės užtikrinimas leidžia tikėtis, kad besimokantysis bus vertinamas sąžiningai, o jo vertinimo rezultatai – patikimi ir pagrįsti. Kokybės užtikrinimo trūkumas gali pakirsti pasitikėjimą užsienio šalyje atliekamu vertinimu ir savo ruožtu pakenkti rezultatų pripažinimui ir įteisinimui.
- **Kaip vertinimo rezultatai bus įtraukti į asmens mokymosi rezultatų aprašą?** Studento mokymosi rezultatų pasiekimų įrodymai yra pastarųjų patvirtinimo ir pripažinimo pagrindas. Prieš pradėdant mobilumo veiklas būtina išsiaiškinti, kaip rezultatai bus įforminami.

Kokybės užtikrinimas – pagrindiniai aspektai:

- Dalyviai (priimančioji ir siunčiančioji institucija ir bet kuri kita dalyvaujanti institucija) susitaria dėl vertinimo procedūrų ir kriterijų. Šis susitarimas grįstas teiginiais, pateiktais viršuje (klausimais kas, kaip, kada ir t.t.), ir yra išsamiai aprašytas (pavyzdžiui Mokymosi sutartyje).
- Jie užtikrina, kad vertinimai, kuriuos jie numato, yra įvykdomi ir tinkami (pavyzdžiui, atkreipiant dėmesį į laiko ir išteklių apribojimus arba besimokančiųjų ir vertintojų kalbinius įgūdžius).
- Priimančioji institucija gerai supranta, ko iš jos tikisi siunčiančioji institucija.
- Vertinimo kriterijai ir rodikliai aiškiai susiję su susitartais mokymosi rezultatais ir vertinimo procedūros aiškiai susiję su vertinimo kriterijais ir rodikliais.
- Vertinimo metodas(-ai) ir kriterijai atitinka mokymosi rezultatus (ne per sudėtingi ir ne per paprasti) ir įvykdomi mobilumo laikotarpiu.
- Aišku, kaip besimokančiojo vertinimo rezultatai bus dokumentuoti jo ar jos mokymosi rezultatų apraše; kai besimokantysis grįžta į savo siunčiančiąją instituciją, yra aiškus vertinimo rezultatai, kad būtų patvirtinti ir pripažinti jo ar jos kreditai.

Kalbant apie mobilumo metu įgytų kreditų patvirtinimą ir pripažinimą, kiekviena kvalifikacijų sistema nustato savas taisykles. Labai svarbu, kad besimokančiajam asmeniui prieš pradėdant mobilumo veiklas, būtų išaiškinta, kokia rezultatų patvirtinimo ir pripažinimo forma bus naudojama.

4.1.5 Mokymosi sutarties parengimas ir pasirašymas

Mokymosi sutartį sudaro dvi kompetentingos institucijos, dalyvaujančios mokymo ir vertinimo veikloje, veikiančios pagal Savitarpio supratimo memorandumą.

ECVET rekomendacija

Mokymosi sutartis nustato kiekvieno besimokančiojo asmens mobilumo sąlygas. Kitaip tariant, ji nustato individualios mobilumo veiklos sąlygas: kokius mokymosi rezultatų vienetų įgis studentas, besimokydamas užsienio šalyje, kaip ir kada šie rezultatai bus vertinami, kaip pripažįstami grįžus į savo mokymo įstaigą. Mokymosi sutarčių pavyzdžių galite rasti ECVET taikomų priemonių rinkinyje⁸. Sąrašas, apimantis pagrindinius aspektus, kurie turi būti bet kurios Mokymosi sutarties dalimi, ir neprivalomus aspektus, yra pateiktas priede C.

Mokymosi sutartis gali būti papildyta Europass pažymėjimo priedu, kuriame nurodyti besimokančiojo mokymosi rezultatai, būtini tam tikrai kvalifikacijai.

4.2 Mobilumo metu

ECVET mobilumo metu

- Suteikti mokymo paslaugas, atitinkančias Mokymosi sutartyje numatytus mokymosi rezultatus
- Įvertinti, kokių mokymosi rezultatų pasiekė besimokantis asmuo
- Pateikti įrodymus apie besimokančiojo pasiekimus (įskaitant įrašus mokymosi rezultatų apraše)

Mobilumo metu besimokantis asmuo užsienio šalyje siekia įgyti žinių, įgūdžių ir kompetencijų. Šiame mobilumo etape būtina atkreipti dėmesį į keletą aspektų.

4.2.1. Besimokantis asmuo dalyvauja mokymosi veikloje, atitinkančioje jo (jos) siekiamą kvalifikaciją

Priimančiosios institucijos darbuotojai turi gerai žinoti besimokančiojo, atvykusio iš užsienio institucijos, mobilumo sąlygas. Svarbu, kad besimokantis asmuo dalyvautų būtent tose mokymo veiklose, kurios parengtos pagal planuojamus pasiekti mokymosi rezultatus, nustatytus mokymosi rezultatų vienetų apibūdinime.

Nepriklausomai nuo to, ar tai profesinio mokymo įstaiga, ar įmonė, **mokymo veikla, kurioje dalyvauja besimokantis asmuo, turi suteikti numatomus mokymo rezultatus**, tačiau ji neturi apsiriboti tik tais mokymosi rezultatais, kurie apibrėžti mokymosi sutartyje, nes besimokantis asmuo taip pat gali dalyvauti veikloje, viršijančioje numatytus tikslus. Labai svarbu, kad besimokantis asmuo savo mobilumo metu turėtų pakankamai galimybių siekti žinių, įgūdžių ir kompetencijų.

Mokymosi sutartis ir joje įvardintų mokymosi rezultatų vienetų aprašymai yra pagrindiniai dokumentai visoms susijusioms šalims – pačiam besimokančiam asmeniui ir priimančiosios institucijos pedagogams.

8. Nuoroda internete: <http://www.ecvet-toolkit.eu/>

4.2.2. Mokymosi rezultatų vieneto (vienetų) vertinimas

Kai tik mokymosi procesas yra baigtas, besimokantysis turi įrodyti, kad pasiekė reikiamus mokymosi rezultatus, atitinkančius Mokymosi sutartį bei Savitarpio supratimo memorandumą⁹. Mobilumo periodu gali vykti vienas ar keletas vertinimų, priklausomai nuo mobilumo trukmės ir išankstinių sąlygų. Jei vertinimas atliekamas nesilaikant Mokymosi sutarties bei Savitarpio supratimo memorandumo, siunčiančioji institucija gali patirti sunkumų, patvirtindama ir pripažindama studentų kreditus.

4.2.3. Pasiektų mokymosi rezultatų įforminimas

Įvertinus besimokančio asmens pasiektus rezultatus, labai svarbu juos tinkamai įforminti, kad studentui grįžus į mokymo įstaigą šie rezultatai būtų patvirtinti ir pripažinti. Tinkami įrodymai gali būti įvairių formų:

- Standartizuotos vertinimo lentelės, kurias užpildo vertintojas.
- Vertintojo raštas, nurodantis pilnus ar dalinius besimokančiojo pasiekimus.
- Suteikiami balai. Šiuo atveju svarbiausia, kad partnerių institucijos taikytų tokią pačią sistemą arba aiškų balų perkėlimo mechanizmą, kadangi daugelyje švietimo ir ugdymo sistemų egzistuoja labai skirtingos balų sistemos.

Naudojant Europass mobilumo dokumentą¹⁰, mokymo rezultatų aprašo įrašus tvarkyti daug paprasčiau.

Kokybės užtikrinimas – pagrindiniai aspektai:

Mokymosi procesas:

- Visi dalyviai (mokytojai, praktinio mokymo vadovai, mobilume dalyvaujantys mokiniai) žino visus suplanuoto mokymosi procesus užsienio šalyje, kurie yra svarbūs jų vaidmenims (pavyzdžiui, jie gavo Mokymosi sutarties kopiją arba buvo informuoti apie jų vaidmenis mobilumo fazėje).
- Priimančioji institucija atsakinga už mokymosi turinio kokybės užtikrinimą (pavyzdžiui, paisoma saugumo reikalavimų, aktualios veiklos gali būti atliekamos mobilumo laikotarpiu, reikalingi įrenginiai yra prieinami, mobilume dalyvaujančiam mokiniui yra paskirtas vadovas, mokytojai ar praktinio mokymo vadovai turi reikiamas kompetencijas, kad užtikrintų, mobilume dalyvaujančio mokinio mokymosi procesą).
- Priimančioji institucija taip pat atsakinga už mokymosi proceso kokybės užtikrinimą. Ji padeda besimokančiajam pasiekti mokymosi rezultatus, apibrėžtus Mokymosi sutartyje.
- Paskirtas asmuo, kuris atsakingas už mobilumo proceso priežiūrą priimančioje institucijoje (pavyzdžiui, paskirtas mokytojas).
- Mokinys žino, į ką kreiptis, jei jis ar ji mato, kad Mokymosi sutartis nėra įgyvendinama.
- Mokymosi veiklos, kuriose dalyvauja besimokantysis, yra bent jau tos, kurios buvo numatytos prieš mobilumą.
- Procedūros sudėliojamos taip, kad atitiktų susitarimus, išdėstytus Mokymosi sutartyje (pavyzdžiui, atsakingas asmuo priimančioje institucijoje reguliariai prižiūri, kad viskas atitinka Mokymosi Sutartį).
- Procedūros nustatomos, kad būtų galima valdyti problemas, kurios gali iškilti mokymosi užsienio šalyje laikotarpiu.

9. Jei norite daugiau sužinoti apie sprendimus, susijusius su vertinimu, priimtus ECVET bandomųjų projektų metu, perskaitykite dokumentą „Mokymosi rezultatų vertinimas“, nuoroda internete: <http://www.ecvet-projects.eu/Documents/Note%20on%20assessment%20revised.pdf>

10. Nuoroda internete: <http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home>

Vertinimas:

- Visi dalyviai (mokytojai, praktinio mokymo vadovai, mobilume dalyvaujantys mokiniai) žino vertinimo kriterijus, kurie bus naudojami vertinant mokinį.
- Vertinimo procedūros ir kriterijai suderinti su tais, dėl kurių buvo susitarta.

Dokumentavimas:

- Besimokančiojo pasiekimų aprašas išduodamas priimančiosios institucijos, pasibaigus mobilumo laikotarpiui.
- Besimokančiojo pasiekimų aprašas aiškiai nusako, kas buvo pasiekta. Informacija pateikiama suprantamu būdu asmeniui, kuris tvirtins mokinio kreditus, pasiektus užsienio šalyje, taip pat ir kitoms potencialioms tikslinėms grupėms (darbdaviams).
- Įvertinti ir aprašyti mokymosi rezultatai atitinka tai, dėl ko susitarta Mokymosi Sutartyje ir/ arba Savitarpio supratimo memorandume.

4.3 Pasibaigus mobilumo veikloms

ECVET po mobilumo

Pagal Savitarpio supratimo memorandumą ir Mokymosi sutartį:

- Patvirtinti besimokančiojo užsienyje įgytus kreditus
- Pripažinti besimokančiojo užsienyje įgytus kreditus

Studentams grįžus į savo mokymo įstaigas, jų įgyti kreditai yra patvirtinami ir pripažinti. Įvairūs kreditų pripažinimo ir patvirtinimo būdai, priklausantys nuo siunčiančiosios institucijos šalies kvalifikacijų sistemos, aptariami toliau.

Atkreipkite dėmesį! Nors rezultatų patvirtinimas ir pripažinimas atliekamas tik sėkmingai užbaigus mobilumo veiklas, svarbu iš anksto išsiaiškinti, kaip besimokančiojo kreditai bus patvirtinti ir pripažinti (žr. skyrių 3.1). Ši tvarka turi būti aiški visoms susijusioms šalims - besimokančiajam, dėstytojams, galbūt net mokyklos direktoriui, kadangi kompetentingos institucijos taip pat gali dalyvauti rezultatų patvirtinimo ir pripažinimo procese.

4.3.1 Skirtingi požiūriai į kredito patvirtinimą ir pripažinimą

Kredito pripažinimas yra ECVET taikymo pagrindas (žr. toliau pateikiamą kredito apibrėžimą).

Mokymosi rezultatų kreditas – tai asmens mokymosi pasiekimų visuma, kurią galima įvertinti tam tikrais vienetais ir kaupti, siekiant įgyti tam tikrą kvalifikaciją, arba perkelti į kitą programą ar kvalifikacijų sistemą.

ECVET rekomendacija

Kad kreditas būtų pripažintas tam tikros kvalifikacijos mokymosi rezultatu, jis turi būti susijęs su konkrečia kvalifikacija. Pavyzdžiui, mažai tikėtina, kad kreditas už elektros grandinių kūrimą pasitarus siekiant virėjo kvalifikacijos, nes šie gebėjimai akivaizdžiai reikalingi elektriko profesijai.

Žinoma, kvalifikacijų sistemos yra skirtingos, todėl nėra taip paprasta atskirti, kokios sritys gali būti priskiriamos tam tikrai kvalifikacijai ir kiek lankstus „tam tikros kvalifikacijos“ suvokimas.

Paprastai skiriamos trys grupės galimų kvalifikacijų skirtumų:

- Kai kurioms sistemoms būdingas labai nedidelis lankstumas, todėl, kad kreditas būtų pripažintas, **mokymosi rezultatai turi atitikti tuos, kuriuos galima pasiekti nacionalinėje sistemoje**. Kitaip tariant, visi mokymosi rezultatai, reikalingi tam tikram mokymosi vienetui besimokančiojo nacionalinėje sistemoje, turi būti pasiekti ir studijuojant užsienio šalyje. Tai reiškia, kad yra **tikimasi, kad asmuo užsienyje mokysis tų pačių dalykų, kuriuos jis (ji) būtų išmokęs savo mokymo įstaigoje**. Daugelyje kvalifikacijų sistemų gali būti atvejų, kad tam tikri mokymosi vienetai (kvalifikacijos elementas), pavyzdžiui, pagrindiniai mokymosi vienetai, yra susiję su sveikata ir saugumu arba įstatymais, kai tuo tarpu didesnis lankstumas gali būti taikomas kitiems mokymosi vienetams.
- Dažnai sudėtinga palyginti skirtingose sistemose įgytus mokymosi rezultatus. Todėl kai kuriose kvalifikacijų sistemose **priimtina, kad užsienio šalyje įgyti mokymosi rezultatai nėra tokie patys, tačiau lygiaverčiai (palyginami)**. Tai reiškia, kad užsienyje įgytos žinios ir įgūdžiai, nors ir nėra tapatūs, gali būti naudojami tos pačios veiklos atlikimui, kaip tie, kuriuos studentas būtų įgijęs savo mokymo įstaigoje (galbūt skirsis galutinis produktas arba mokymosi procesas). Pavyzdžiui, kiekvienoje valstybėje savaip mokoma ruošti kulinarinius patiekalus.
- Kai kuriais atvejais kreditus pripažinti galima, net kai mokymosi rezultatai, pasiekti užsienio šalyje (priimančiojoje institucijoje) skiriasi nuo rezultatų, kuriuos studentas galėjo pasiekti savo mokymosi įstaigoje. Kompetentinga institucija gali nuspręsti, kad skirtingi mokymosi rezultatai yra vienodai svarbūs įgyjamai kvalifikacijai arba artimi profesijai, kuriai ir rengiama kvalifikacija. Tokie atvejai yra įmanomi kvalifikacijų sistemose, kuriose besimokantiejiems leidžiama rinktis, ką jie norėtų mokytis, o disciplinos, nesiūlomos besimokančiojo nacionalinėje kvalifikacijų sistemoje, gali būti „importuojamos“ ir vertinamos kaip viena iš galimybių. Pavyzdžiui, studentas gali keliauti į užsienio šalį studijuoti technologijų ir procesų, kurie jo mokslo institucijoje nėra dėstomi.
- Galiausiai, kartais neįmanoma pripažinti kreditų, kai mokymosi rezultatai nėra tapatūs rezultatams, kuriuos siūlo studento mokymosi įstaiga. Kai kada toks kreditas pripažinamas **papildomu** – viršijančiu mokymosi rezultatus, kurių reikalaujama tam tikrai kvalifikacijai, tad asmuo įgyja norimą kvalifikaciją bei papildomų mokymosi rezultatų vienetų, suteikiančių pridėtinę vertę ieškant darbo.

4.3.2. Mokymosi rezultatų patvirtinimas

Mokymosi rezultatų patvirtinimas – procesas, kurio metu patvirtinama, kad tam tikri įvertinti asmens pasiekti mokymosi rezultatai atitinka konkrečius reikalavimus, kurie gali būti keliami vienetui ar kvalifikacijai įgyti.

ECVET rekomendacija

Kai kuriose kvalifikacijų sistemose patvirtinimo ir pripažinimo procesai nėra atskirti, tai reiškia, kad šie veiksmai atliekami kartu. Tačiau naudinga suvokti konceptualų šių dviejų procesų skirtumą, kadangi kai kuriose sistemose tai atskiri aktai, kuriuos vykdo skirtingos kompetentingos institucijos.

Besimokančiųjų mokymosi rezultatų patvirtinimas vyksta studentui grįžus į savo mokymo įstaigą. Šis procesas grindžiamas vertinimo rezultatais. Besimokantis asmuo savo mokymo įstaigai pristato dokumentus, įrodančius, kad priimančiojoje institucijoje jis buvo įvertintas kaip ir buvo susitarta. Dokumentuose taip pat pateikiama informacija apie tai, kokius mokymosi rezultatus pasiekė besimokantysis pagal mokymosi rezultatų vienetų aprašymą.

Remiantis šiais duomenimis, asmenį siuntusioji institucija, atsižvelgdama į Mokymosi sutartį, patvirtina, kad jis (ji) pasiekė planuotus mokymosi rezultatus, kurie buvo įvertinti tam tikru kreditų skaičiumi.

Praktikoje toks procesas gali būti įvairių formų:

- Besimokančiajam nebereikia kartoti kurso (minimali patvirtinimo forma).
- Studentas gali būti atleistas nuo formuojamojo vertinimo. Tai reiškia, kad remiantis sėkmingo vertinimo įrodymais, vieneto pavadinimas arba taškų skaičius tiesiog įrašomi į asmens mokymosi rezultatų aprašą.
- Besimokantysis gali būti atleistas nuo apibendrinamojo vertinimo. Tai reiškia, kad remiantis sėkmingo vertinimo įrodymais, užsienyje įgytas mokymosi rezultatų vienetas gali būti registruojamas asmens mokymosi rezultatų apraše.
- Besimokantis asmuo taip pat gali įgyti papildomą kreditą. Tai reiškia, kad užsienyje įgytas mokymosi vienetas gali būti registruojamas asmens mokymosi rezultatų apraše kaip papildomas kreditas greta nuolatinėje mokymo įstaigoje įgytų kreditų.

Įteisinus užsienyje įgytą kreditą jis yra **perkeliamas** ir tampa besimokančiojo siekiamos kvalifikacijos dalimi. Perkėlus kreditą studentas gali toliau kaupti mokymosi rezultatus, įsisavindamas naujas žinias, įgydamas naujų įgūdžių ir kompetencijų.

Besimokančiojo kreditas paprastai įrašomas į asmens mokymosi rezultatų aprašą ir gali būti paverčiamas ECVET taškais. Tai reiškia, **besimokantis asmuo gauna dokumentą**, patvirtinantį, kad **jis įgijo tam tikros kvalifikacijos tikrą mokymosi rezultatų vienetą** (taip pat čia gali būti trumpai apibūdinti mokymosi rezultatai). Kai toks vienetas užregistruojamas asmens mokymosi rezultatų apraše, būtina nurodyti, kad šie pasiekimai įgyti užsienio šalyje. Besimokančiojo kreditų kaupimas yra matomas, kadangi naujai įgyti mokymosi rezultatų vienetai įtraukiami į asmens mokymosi rezultatų aprašą.

4.3.3. Besimokančiojo kredito pripažinimas

Mokymosi rezultatų pripažinimas reiškia oficialių mokymosi rezultatų patvirtinimą, suteikiant jiems atitinkamus vienetus ar kvalifikaciją.

ECVET rekomendacija

Pripažinimas yra oficialus mokymosi rezultatų vienetų, įgytų užsienyje, patvirtinimas.

Priklausomai nuo kvalifikacijų sistemos, pripažinimą gali atlikti ta pati kompetentinga institucija, kuri atlieka ir patvirtinimą, arba kita organizacija.

- Pripažinimas gali vykti automatiškai po patvirtinimo, jei, pavyzdžiui, profesinio mokymo įstaiga kartu yra ir kompetentinga institucija, suteikianti mokymosi vienetus ir kvalifikaciją. Tokiais atvejais, jei mokymosi rezultatų vienetas yra patvirtintas kaip apibendrinamojo vertinimo dalis, profesinio mokymo įstaiga gali pripažinti vienetą, išduodama vieneto pažymėjimą arba kitomis priemonėmis.
- Pripažinimas gali vykti vėliau nei patvirtinimas. Tai gali atlikti kita kompetentinga institucija, kuri patikrina, ar siekiant mokymosi rezultatų, buvo laikomasi tam tikrų taisyklių, ir tik tuomet suteikia kvalifikaciją ar mokymosi rezultatų vienetą.

Kokybės užtikrinimas – pagrindiniai aspektai:

- Patvirtinimo procese su besimokančiais elgiama sąžiningai, atsižvelgiant į klausimus, tokius kaip vertinimo aplinkybės, priimančiosios ir siunčiančiosios institucijų mokymosi aplinkų skirtumai arba kalbiniai barjerai, su kuriais jie susidūrė priimančiojoje institucijoje.
- Dalyviai, patvirtindami mokinio kreditus, atsižvelgia į praktinius rezultatus (pavyzdžiui, atleidimas nuo tam tikrų kursų, atleidimas nuo formalaus ar suminio vertinimo, papildomų kreditų įgijimas) ir mokinio kreditų pripažinimą (pavyzdžiui, mokymosi vienetų registravimas besimokančiojo mokymosi rezultatų apraše, pažymėjimo išdavimas, kreditų registravimas kitu būdu besimokančiojo mokymosi rezultatų apraše).
- Mobilume dalyvaujantys mokiniai mokymosi gali tobulėti, kaip buvo planuota.
- Tuo atveju, kai pripažinimo procesas nevykdomas, kaip planuota Mokymosi sutartyje, siunčiančioji institucija paaiškina mokiniui priežastis ir nustato priemones pasitaisyti.

ECVET klausimų ir atsakymų ištrauka.

Šioje lentelėje pateikti duomenys pristato kompetentingų institucijų funkcijas kvalifikacijų sistemose (informacija baltame fone) ir jų veiklas, susijusias su ECVET (informacija šviesiai mėlyname fone). Funkcijos, nurodytos tamsiai mėlyname fone, taikomos įgyvendinant ECVET, tačiau jos taip pat atliekamos ir tvarkant kvalifikacijų sistemas.

Lentelė parodo, kad institucijos, formuojančios kvalifikacijas, taip pat atsako ir už kvalifikacijos aprašų parengimą, apibūdinant jas mokymosi rezultatų vienetais ir ECVET taškais. Suprantama, institucijos gali deleguoti tam tikras savo funkcijas kitai kompetentingai institucijai. Lentelė aiškiai pristato subjektus, atsakingus už ECVET įgyvendinimą ir parodo, kas ką veikia ECVET aspektu.

Kvalifikacijų sistemos	Konceptijos funkcijos				Įgyvendinimo funkcijos			
	Kvalifikacijos formavimas	Formaliųjų ir neformaliųjų programų rengimas	Vertinimo ir patvirtinimo procesų bei procedūrų formavimas	Formaliųjų ir neformaliųjų programų įgyvendinimas	Mokymosi (formaliojo, neformaliojo ir savęsivietos) rezultatų vertinimas	Mokymosi (formaliojo, neformaliojo ir savęsivietos) rezultatų patvirtinimas	Sertifikavimas arba mokymosi rezultatų pripažinimas (įskaitant kvalifikacijos suteikimą, pažymėjimus, diplomus ir kt.)	
ECVET funkcijos	Palaikymo funkcijos (tiek kvalifikacijų sistemose, tiek ECVET): informavimas, vadovavimas, ryšiai ir dokumentai							
	ECVET naudojimas kaupimui ir perkėlimui							
Valdymas ir finansavimas	Kokybės užtikrinimas (tiek kvalifikacijų sistemose, tiek ECVET)							
Valdymas ir finansavimas	ECVET elementų formavimas							
Valdymas ir finansavimas	Kvalifikacijos aprašymas pagal mokymosi rezultatų vienetų ECVET taškų paskirstymas ir mokymosi vienetams	Mokymosi rezultatų vienetų ryšys su formaliojo mokymo programomis	Vertinimo (patvirtinimo procesų) bei mokymosi rezultatų vienetų ir ECVET taškų suteikimo ryšys	Praktinis mokymosi rezultatų ir kreditų naudojimas mobilumo veiklose	Mokymo sutarčių sudarymas Mokymosi rezultatų vertinimas ir atitinkamų kreditų suteikimas	Mokymosi rezultatų pasiekimų ir kreditų įrašai į asmens mokymosi rezultatų aprašą. Mokymosi rezultatų ir atitinkamų kreditų patvirtinimas	Mokymosi rezultatų pripažinimas, kreditų įtraukimas į asmens mokymosi rezultatų aprašą. Kvalifikacijos suteikimas (kreditų perkėlimas ir kaupimas)	Atitinkamų ECVET taškų besimokančiajam suteikimas
Savitarpio supratimo memorandumo sudarymas (visi subjektai Savitarpio supratimo memorandumą gali dalyvauti tiesiogiai arba pagal įgaliojimą)								

Priedas B. Kontrolinis ECVET naudojimo tarptautiniame mobilume sąrašas

Pagrindiniai aspektai, kurie gali palaikyti kokybės užtikrinimą skirtinguose individualiai besimokančiųjų ECVET mobilumo etapuose ir fazėse (lentelėse 4 skyriuje) yra apibendrinti žemiau pateiktame kontroliniame sąraše. Šis kontrolinis sąrašas gali būti naudojamas kaip pagrindas peržiūrint ECVET pritaikymą mobilumo veikloms, įtraukiant kompetentingas institucijas. Jame didžiausias dėmesys skiriamas pagrindiniams ECVET taikymo mobilumo veiklose aspektams, tačiau ši informacija gali būti įvairiai pritaikoma bei plečiama.

Rekomenduojama apžvelgti visus klausimus ir išnagrinti, ką jie reiškia specifinei partnerystei ar specifiniam mobilumui, kad būtų nustatyta, kokių veiksmų reikia imtis.

Mobilumo fazė **Skiriamas dėmesys (kam)**

Iki mobilumo pradžios

Partnerystei

Klausimai vertinimui

Ar partneriai žino ir supranta kompetentingų institucijų, dalyvaujančių partnerystėje, vaidmenis ir funkcijas (jų sistemoje ir partnerių sistemoje)?

Ar dalyvaujančios kompetentingos institucijos atlieka funkcijas, susijusias su ECVET (įskaitant mokymosi rezultatų patvirtinimą ir pripažinimą), aktualias partnerystei? Kitaip tariant, ar įtrauktos institucijos, kurios turi dalyvauti kreditų perkėlime?

Ar laikomasi aktualių (nacionalinių, regioninių, tam tikrų skirčių) taisyklių ir nuostatų, renkantis partnerius užsienio šalyje, kad būtų užtikrintas kreditų perkėlimas (taisyklės ir nuostatai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį, pavyzdžiui, reikalaujamos mokymosi aplinkos (pvz., klasė ar įmonė), mokytojų ar praktinio mokymo vadovų kvalifikacija, vertinimo procedūros)?

Ar partneriai ECVET partnerystėje supranta ir sutaria dėl savo vaidmenų ir uždavinių?

Ar kiekvienas partneris turi aiškius dalyvavimo partnerystėje tikslus?

Ar aiškus susitarimas tarp partnerinių institucijų dėl laukiamų pasiekimų?

Savitarpio supratimo memorandumui

Ar visi susitarimai, susiję su žinių įgijimu ir vertinimu, įgūdžiais ir kompetencijomis užsienio šalyje ir jų perkėlimu į siunčiančią organizaciją, apibrėžti raštu?

Ar visi susiję dalyviai susipažinę su dokumento turiniu ir sąlygomis, dėl kurių jie susitarė?

Ar informacija, esanti Savitarpio supratimo memorandumame, pakankama bendradarbiavimui apibrėžti?

Mokymosi rezultatų vienetai

Mokymosi rezultatų parinkimas:

Ar mokymosi rezultatų vienetai mobilumui buvo apibrėžti?

Ar aišku, kaip šie vienetai susiję su kvalifikacija, kuriai ruošiasi besimokantysis?

Ar siunčiančioji organizacija aiškiai apibrėžė, kaip mokymosi rezultatai gali būti perkelti ir pripažinti?

Anksčiau suteiktos besimokančiajam žinios, įgūdžiai ir kompetencijos, kalbiniai įgūdžiai, mobilumo trukmė ir mokymosi priimančioje organizacijoje galimybės, ar tai įmanoma:

- Mokiniam pasiekti apibrėžtus mokymosi rezultatus užsienio šalyje?
- Įvertinti apibrėžtus mokymosi rezultatus užsienio šalyje?

Mokymosi rezultatų aprašymas:

Ar mokymosi rezultatų aprašymai suprantami pagrindiniams dalyviams (mokiniam, mokytojams bei praktinio mokymo vadovams siunčiančioje ir priimančioje institucijose, bet kurioms kitoms kompetentingoms institucijoms, kurios tvirtins ir pripažins mokymosi rezultatus, pasiektus užsienio šalyje)?

Ar aiškus ryšys tarp planuoto vertinimo ir apibrėžtų mokymosi rezultatų?

Ar planuoti vertinimo kriterijai ir metodai įgalina vertinimą, ar mokinys pasiekė apibrėžtus mokymosi rezultatus?

Vertinimas

Ar suinteresuoti asmenys (priimančioji bei siunčiančioji institucija ir bet kuri kita dalyvaujanti kompetentinga institucija) susitarė dėl vertinimo procedūrų ir kriterijų?

Ar šis susitarimas susijęs su klausimais, kas, kaip, kada ir t. t., ir ar jis išsamiai aprašytas (pavyzdžiui, Mokymosi Sutartyje)?

Ar suinteresuoti asmenys užtikrina, kad vertinimas, kurį jie numatė, yra įgyvendinamas ir tinkamas (pavyzdžiui, turint omenyje laiką ir įmanomus išteklius arba kalbinius besimokančiųjų ir vertintojų gebėjimus)?

Ar priimančioji institucija gerai supranta vaidmenį, ko iš jos tikisi siunčiančioji institucija?

Ar vertinimo kriterijai ir rodikliai aiškiai susiję su susitartais mokymosi rezultatais, ir vertinimo procedūros aiškiai susijusios su vertinimo kriterijais bei rodikliais?

Ar vertinimo metodas (-ai) ir kriterijai atitinka mokymosi rezultatus (ne per sudėtingi ir ne per paprasti) ir įvykdomi mobilumo laikotarpiu?

Ar aišku, kaip besimokančiojo vertinimo rezultatai bus dokumentuoti jo ar jos mokymosi rezultatų apraše (kai besimokantysis grįžta į savo siunčiančiąją instituciją, ar yra aiškūs vertinimo rezultatai, kad būtų patvirtinti ir pripažinti jo ar jos kreditai)?

Patvirtinimas ir pripažinimas

Ar aišku, kaip mokinio kreditai bus patvirtinti ir pripažinti?

Ar aišku, kas atsakingas už mokinio kreditų patvirtinimą ir pripažinimą? Ar mobilus mokinys žino, kaip tai bus daroma?

Ar yra asmenys, atsakingi už vadovavimą besimokančiajam ir galbūt sertifikavimą, atsakingi už praktinius mokinio kreditų patvirtinimo rezultatus (pavyzdžiui, atleidimas nuo tam tikrų kursų, atleidimas nuo formalaus ar suminio vertinimo, papildomų kreditų įgijimas) ir mokinio kreditų pripažinimą (pavyzdžiui, mokymosi vienetų registravimas besimokančiojo mokymosi rezultatų apraše, pažymėjimo išdavimas, kreditų registravimas kitu būdu besimokančiojo mokymosi rezultatų apraše)?

Ar praktinės procedūros ir atsakomybės tvirtinant ir pripažįstant mokinio kreditus dokumentuota partnerystės susitarimuose (Savitarpio supratimo memorandumas ir / arba Mokymosi sutartis)?

Mokymosi sutartis

Ar Mokymosi Sutartis apibrėžia, kokie mokymosi rezultatai bus pasiekti, kaip jie bus vertinami ir kaip besimokančiojo kreditai bus tvirtinami ir pripažinti?

Ar priimančioji institucija sutinka paruošti mokinį mokymosi rezultatų pasiekimui?

Ar yra susitarimas, kaip priimančioji organizacija dokumentuos vertinimo rezultatus (vertinimo tinklėlis, rašytiniai teiginiai – kuria kalba)?

Mobilumo metu

Mokymo- si veiklą nustatymas, pasiruošimas siekti mokymosi rezultatų, apibrėžtų Mokymosi sutartyje

Ar visi dalyviai (mokytojai, praktinio mokymo vadovai, mobilūs mokiniai) žino visus suplanuoto mokymosi procesus užsienio šalyje, kurie yra svarbūs jų vaidmenims (pavyzdžiui, jie gavo Mokymosi sutarties kopiją arba buvo informuoti apie jų vaidmenį mobilumo fazėje)?

Ar priimančioji institucija atsakinga už mokymosi turinio kokybės užtikrinimą (pavyzdžiui, paisoma saugumo reikalavimų, aktualios veiklos gali būti atliekamos mobilumo laikotarpiu, reikalingi įrenginiai yra prieinami, mobilume dalyvaujančiam mokiniui yra paskirtas vadovas, mokytojai ar praktinio mokymo vadovai turi reikiamas kompetencijas, kad užtikrintų mobilaus mokinio mokymosi procesą)?

Ar priimančioji institucija taip pat atsakinga už mokymosi proceso kokybės užtikrinimą? Ar ji padeda besimokančiajam pasiekti mokymosi rezultatus, apibrėžtus Mokymosi Sutartyje?

Ar paskirtas asmuo, kuris atsakingas už mobilumo proceso priežiūrą priimančioje institucijoje (pavyzdžiui, paskirtas mokytojas)?

Ar mokinys žino, į ką kreiptis, jei jis ar ji mato, kad Mokymosi sutartis nėra įgyvendinama?

Ar mokymosi veiklos, kuriose dalyvauja besimokantysis, yra bent jau tos, kurios buvo numatytos prieš mobilumą?

Ar procedūros sudėliojamos taip, kad atitiktų susitarimus, išdėstytus Mokymosi sutartyje (pavyzdžiui, atsakingas asmuo priimančioje organizacijoje reguliariai prižiūri, kad viskas atitinka Mokymosi sutartį)?

Ar procedūros nustatomos taip, kad galima būtų valdyti problemas, kurios gali iškilti mokymosi užsienio šalyje laikotarpiu?

Vertinimas

Ar visi dalyviai (mokytojai, praktinio mokymo vadovai, mobilūs mokiniai) žino vertinimo kriterijus, kurie bus naudojami vertinant mokinį?

Ar vertinimo procedūros ir kriterijai suderinti su tais, dėl kurių buvo susitarta?

Įrodymai ir dokumentavimas

Ar besimokančiajam suteikta žinių apie jo arba jos vertinimą, kuris bus kreditų patvirtinimo ir perkėlimo pagrindas?

Ar besimokančiojo pasiekimų aprašas išduodamas priimančiosios institucijos pasibaigus mobilumo laikotarpiui?

Ar besimokančiojo pasiekimų aprašas aiškiai nusako, kas buvo pasiekta?

Ar informacija pateikiama suprantamu būdu asmeniui, kuris tvirtins mokinio kreditus, pasiektus užsienio šalyje, taip pat ir kitoms potencialioms tikslinėms grupėms (darbdaviams)?

Ar įvertinti ir aprašyti mokymosi rezultatai atitinka tai, dėl ko susitarta Mokymosi sutartyje ir/arba Savitarpio supratimo memorandume?

Po mobilumo**Patvirtinimas**

Ar besimokantysis pasiekė laukiamų mokymosi rezultatų, remiantis jo ar jos įvertinimo priimančioje institucijoje įrodymais?

Ar gali jo ar jos kreditai būti patvirtinti kartu su Mokymosi sutartimi? Jei ne, kodėl?

Ar patvirtinimo procese su besimokančiuoju buvo elgiamasi sąžiningai (atsižvelgiama į klausimus, tokius kaip vertinimo aplinkybės, priimančios ir siunčiančios institucijų mokymosi aplinkų skirtumai arba kalbiniai barjerai, su kuriais jie susidūrė priimančioje institucijoje)?

Ar suinteresuoti dalyviai, patvirtindami mokinio kreditus, atsižvelgia į praktinius rezultatus (pavyzdžiui, atleidimas nuo tam tikrų kursų, atleidimas nuo formalaus ar suminio vertinimo, papildomų kreditų įgijimas)?

Pripažinimas

Ar gali jo ar jos kreditai būti pripažinti kartu su Mokymosi sutartimi? Jei ne, kodėl?

Ar suinteresuoti dalyviai, pripažindami mokinio kreditus, atsižvelgia į praktinius rezultatus (pavyzdžiui, mokymosi vieneto registravimas mokinio pasiekimų apraše, pažymėjimo išdavimas, kreditų įrašymas mokinio pasiekimų apraše kitu būdu)?

Tęstinumas

Ar gali mobilus mokinytis tobulėti, kaip buvo planuota?

Tuo atveju, jei nebuvo galima įgyvendinti patvirtinimo ir pripažinimo proceso, kaip buvo planuota Mokymosi Sutartyje, ar siunčiančioji institucija:

- Nustato nukrypimo nuo Mokymosi sutarties priežastis?
- Paaiškina mokiniui, kodėl?
- Nustato koregavimo priemones?

Priedas C: Savitarpio supratimo memorandumas ir mokymosi sutartis

ECVET mobilumo partnerystė yra formalizuota Savitarpio supratimo memorandume. Kad būtų nustatytos sąlygos specialiam mobilumo laikotarpiui, Mokymosi sutartis yra sudaroma kiekvienam besimokančiajam. Šie dokumentai apima pasiruošimus, kurie reikalingi naudojant ECVET tarptautiniam mobilumui šalia įprastų praktinių pasiruošimų, planuojant mobilumo mainus¹¹. Šis priedas (priedas C) pateikia pagrindinius aspektus, kurie turėtų būti šių dokumentų dalimi. Jei reikia, gali būti įtraukti papildomi pasiruošimai. Šablonai iš įvairių ECVET pilotinių projektų yra pateikti priemonių dėžutės skyriuje <http://www.ECVET-projects.eu>

Savitarpio supratimo memorandumas

Savitarpio supratimo memorandumo tikslai

Savitarpio supratimo memorandumas sukuria bendradarbiavimo tarp kompetentingų institucijų pagrindą. Jo tikslas — sukurti abipusį pasitikėjimą tarp partnerių. Savitarpio supratimo memorandume aiškiai pasakyta, kad partnerinės organizacijos kartu priima atitinkamus vertinimo kriterijus ir procedūras, žinių patvirtinimą ir pripažinimą, įgūdžius ir kompetencijas kreditų perkėlimui. Jei partneriai turi susitarti dėl papildomų tikslų, specifinių esamai partnerystei, jie taip pat turi būti įtraukti į Savitarpio supratimo memorandumą.

Organizacijų, pasirašančių Savitarpio supratimo memorandumą, identifikavimas

Pasirašydami Savitarpio supratimo memorandumą, partneriai pateikia informaciją apie organizaciją ir aprašo kompetencijas savo sistemose.

Savitarpio supratimo memorandume yra nurodoma visų dalyvaujančių institucijų aktuali kontaktinė informacija, jų funkcijos ir vaidmenys.

Organizacijos, kurioms taikomas Savitarpio supratimo memorandumas (jei tinkama)

Organizacijos, tiesiogiai pasirašančios Savitarpio supratimo memorandumą, nebūtinai yra visos organizacijos, kurios turi teisę bendradarbiauti Savitarpio supratimo memorandumo rėmuose. Pavyzdžiui, Savitarpio supratimo memorandumo atveju, pasirašytu tam tikros srities ar regioniniame lygmenyje, tai gali apimti visą grupę pasirašančių profesinio mokymo tiekėjų, kuriuos reglamentuoja nacionalinės ar tam tikros srities institucijos. Savitarpio supratimo memorandume gali būti pateiktas sąrašas profesinio mokymo tiekėjų, kuriems taikomas Savitarpio supratimo memorandumas arba jis gali būti skirtas profesinio mokymo tiekėjo tipui (pavyzdžiui, akredituotiems nacionalinės švietimo ministerijos). Sąrašas gali būti pateikiamas priede.

Informacija apie kvalifikacijas, kurios pateiktos Savitarpio supratimo memorandume

Pakankamos ir skaidrios informacijos apie profesinio mokymo kvalifikacijas siunčiančiojoje ir priimančiojoje šalyse priėmiamumas suformuoja abipusio pasitikėjimo pagrindą. Aktualia informacija jau buvo pasikeista prieš kuriant Savitarpio supratimo memorandumą. Pats Savitarpio supratimo memorandumas gali apimti pagrindinę informaciją (tokią kaip Europass pažymėjimo priedėlis) - dažniausiai priede. Savitarpio supratimo memorandumas gali apimti grupę kvalifikacijų.

11. Šių pagrindinių aspektų identifikavimas yra grįstas pastabomis dokumentuose, kurie buvo naudojami paremti ECVET procesus, vystytus ECVET pilotinių projektų. Jie pateikia diskusijų apie Savitarpio supratimo memorandumą, Mokymosi sutartis ir Besimokančiojo pasiekimų įrašus, kurios vyko 6 seminare Prahėje metu (2010 m. lapkričio 18-19 d.) santrauką (informaciją galima rasti priemonių skyrelyje <http://www.ECVET-projects.eu>)

Kompetentingos institucijos, susijusios su ECVET techninėmis specifikacijomis

Partneriai aprašo kompetentingų institucijų kompetencijas pagal ECVET funkcijas (žiūrėti priedą A). Tai skiriasi priklausomai nuo sistemos. Taip pat turi būti išaiškinti poreikiai:

- kas yra kompetentingas apibrėžti mokymosi rezultatų vienetų, tinkamų mobilumui;
- kas yra kompetentingas teikti mokymosi ir praktinio mokymo programą/ mokymosi veiklas pagal mokymosi rezultatus, apibrėžtus mobilumo;
- kas yra kompetentingas vertinti, ar besimokantysis pasiekė lauktų mokymosi rezultatų;
- kas yra kompetentingas tvirtinti ir pripažinti mokinio kreditus jam grįžus į siunčiančiąją instituciją.

Vertinimas, dokumentavimas, tvirtinimas ir pripažinimas

Savitarpio supratimo Memorandumas gali paaiškinti vertinimo, dokumentavimo, tvirtinimo ir pripažinimo procedūrą bei atsakomybes:

- kokios yra vertinimo procedūros ir metodai priimančioje institucijoje;
- kokia dokumentavimo forma naudojama priimančioje institucijoje (tokia kaip besimokančiojo pasiekimų aprašas, kuris gali būti kaip priedas Mokymosi Sutartyje, Europass mobilumo dokumentas ar forma nustatyta siunčiančiosios institucijos);
- tvirtinimas: kaip siunčiančioji institucija nustato, kad mokymosi rezultatai, pasiekti užsienio šalyje, gali būti patvirtinti;
- pripažinimas: kaip siunčiančioji institucija oficialiai patvirtina, kad mokymosi rezultatai buvo pasiekti ir patvirtinti (pažymėjimo išdavimas).

Detalesnė informacija pateikiama Mokymosi Sutartyje.

Savitarpio supratimo memorandumo galiojimo laikas

Partneriai nustato Savitarpio supratimo memorandumo galiojimo trukmę. Kai kuriais atvejais gali būti naudinga užbaigti susitarimą, galiojantį keletą metų; kitais atvejais ilgesnis galiojimo laikas labiau tinkamas. Iš principo rekomenduojamas keletą metų galiojimas.

Vertinimo ir peržiūros procesas

Partneriai nustato partnerystės funkcionalumo įvertinimo bei tobulinimo ateiityje datą ir procedūras.

Papildomos temos

Savitarpio supratimo memorandume gali būti palikta vietos papildomoms temoms. Pavyzdžiui, partneriai gali susitarti sukurti partnerystę, atvirą kitoms organizacijoms, kurios norėtų prisijungti prie partnerystės vėlesniame etape.

Mokymosi sutartis

Informacija apie Savitarpio supratimo memorandumo sukūrimą

Mokymosi sutartis teikia informaciją, ar buvo parengtas Savitarpio supratimo memorandumas, ir nustato pagrindinius reikalavimus specialaus mobilumo mainams.

Informacija apie dalyvius

Mokymosi sutartyje yra pagrindinė kontaktinė informacija apie dalyvaujančias partnerines institucijas (tokias kaip profesinio mokymo teikėjai priimančioje ir siunčiančioje šalyse, taip pat kitas kompetentingas institucijas arba tarpines institucijas) ir apie mobilume dalyvaujantį mokinį (arba jo/jos legalų vadovą, jei taikoma).

Mokymosi laikotarpio užsienio šalyje trukmė

Mokymosi sutartis apibrėžia pradžios ir pabaigos datas ir visą mokymosi užsienio šalyje trukmę.

Mokinio kvalifikacija – informacija apie besimokančiojo mokymosi būklę (jo/jos dabartinės įgytos žinios, įgūdžiai ir kompetencijos)

Siekiant padidinti skaidrumą ir užtikrinti, kad mobiliam besimokančiajam priskirtos užduotys mobilumo metu atitinka jo/jos kompetencijų lygį ir mokymosi užsienio šalyje tikslus, rekomenduojama pateikti pakankamą dokumentaciją apie anksčiau įgytas besimokančiojo žinias, įgūdžius ir kompetencijas ir/arba parengti užduotis, kurias jis/ji jau gali įvykdyti (pavyzdžiui, pagal instrukciją, prižiūrint ar savarankiškai). Egzistuojančios priemonės ir Europass dokumentai padės jums aprašyti kitas besimokančiojo jau įgytas žinias, įgūdžius ir kompetencijas, tokias kaip kalbiniai įgūdžiai.

Mokymosi rezultatų, kuriuos reikia pasiekti mobilumo metu, aprašas

Pagrindinis mokymosi sutarties elementas yra informacija apie turinį (mokymosi rezultatų vienetų) kiekvienam specifiniam mobilumui (ir asociuoti ECVET taškai pagal siunčiančiosios šalies nuostatas). Kai kuriais atvejais mobilumas neapima viso vieneto. Mokymosi sutartis apibrėžia, ar tai yra tas atvejis, ir ar apimama tik dalis mokymosi rezultatų.

Rekomenduojama apibrėžti, kaip mokymosi veiklos užsienio šalyje bus organizuojamos atsižvelgiant į su mokymosi rezultatus, kurie turi būti pasiekti. Informacija neturi būti labai detali, bet svarbu, kad suplanuotos mokymosi veiklos aiškiai atitiktų mokymosi rezultatus, kurie turi būti pasiekti. Tai prisidės prie mobilumo laikotarpio sklandumo ir mokiniai turės pakankamas ir tinkamas galimybes vystyti mokymosi rezultatus, už kuriuos jie bus vertinami. Pavyzdžiui, individualus vystymo planas mokiniui gali būti pridėtas arba sukurtas mobilumo užsienio šalyje pradžioje. Šiame plane gali būti aprašytos užduotys ir/arba kursai, kuriuos reikia lankyti, ir kurie reikalingi, kad būtų galima įgyti susitartas žinias, įgūdžius ir kompetencijas.

Vertinimas ir dokumentacija

Kad būtų galima pripažinti mokinio kreditus, kai ji/jis grįžta į siunčiančiąją instituciją, siunčiančios ir priimančios institucijos susitaria dėl vertinimo procedūrų (įskaitant kriterijus, rodiklius ir metodus). Svarbu apibrėžti, kaip vertinimo rezultatai bus įrašyti mokinio vertinimo apraše ir kas atsakingas už aiškų dokumentavimą, kad mokymosi rezultatai būtų patvirtinti ir pripažinti siunčiančios institucijos.

Patvirtinimas ir pripažinimas

Kad būtų galima užtikrinti, jog mokymosi pasiekimai užsienio šalyje bus integruoti į mokinio kvalifikaciją ar mokymosi procesą, Mokymosi Sutartis apibrėžia, kaip siunčiančioji organizacija juos tvirtins ir pripažins. Ji taip pat nustato, kas atsakingas už tvirtinimą ir pripažinimą siunčiančiosios institucijos sistemoje ir dar daugiau – siunčiančiojoje institucijoje (atkreiptinas dėmesys, kad organizacija, atsakinga už pripažinimą, gali būti kita). Priklausomai nuo sistemos, tvirtinimas ir pripažinimas gali vykti atskirai dviem etapais, bet jie taip pat gali būti suderinti vienu veiksmu. Tai turi būti paaiškinta. Tuo atveju, kai mokiniams dalyvauja profesinio mokymo programoje, kur naudojami pažymiai, turi būti apibrėžta, kaip pažymiai bus rašomi mobiliam mokiniui už mokymosi rezultatus, pasiektus užsienio šalyje.

Papildomos temos

Mokymosi sutartyje gali būti palikta vietos papildomoms temoms, aktualioms tam tikrai partnerystei.

Priedas D. ECVET mobilumui praktinis pritaikymas

Iki mobilumo

Mobilumo metu

Po mobilumo

1 pavyzdys

Rosa ruošiasi įgyti turizmo veiklos organizatorės kvalifikaciją Suomijoje.

Paremta ECVET bandomojo projekto M.O.T.O. patirtimi.

Partnerystės užmezgimas

Remiantis susitarimu tarp kompetentingų nacionalinių institucijų, galinčių suteikti profesinę kvalifikaciją, Suomijos profesinė mokykla užmezgė partnerystę su profesine mokykla Islandijoje. Ši partnerystė suvedė Suomijos nacionalinę švietimo tarybą, Islandijos švietimo ir mokslo ministeriją, taip pat Italijos ir Austrijos nacionalines institucijas, dalyvaujančias M.O.T.O. projekte. Suomijos profesinė mokykla paskirta atsakinga už studentų įgytų kreditų patvirtinimą ir pripažinimą. Islandijoje su profesine mokykla aktyviai bendradarbiavo dar viena partnerių organizacija – darbdavys, kuris Rosai suteikė darbo praktikos vietą.

Savitarpio supratimo memorandumo sudarymas

Dvi profesinio mokymo įstaigos pasirašė Savitarpio supratimo memorandumą, kuriame be kitų sąlygų numatomi vertinimo reikalavimai, užsienyje įgytų mokymosi rezultatų patvirtinimo ir pripažinimo tvarka, kokybės užtikrinimas kiekvienoje institucijoje¹².

Mokymosi rezultatų vieneto nustatymas

Rosa mobilumo metu kelias į Islandiją. Šioje šalyje ji sieks mokymosi rezultatų, kurie atitiks jos studijuojamos programos „Turizmo paslaugų organizavimas“ kvalifikacijos vienetą. Mokymosi rezultatai, kurių reikia šio vieneto įgijimui, nustatyti Mokymosi sutartyje. Islandijoje Rosa mokysis darbo vietoje – jojimo centre, kur studentė dalyvaus įvairiose veiklose, įskaitant žirgų priežiūrą (30-60 gyvūnų) ir centro lankytojų ekskursijų organizavimą. Rosa jau turi darbo su žirgais patirties, todėl šiuo metu gali visapusiškai atlikti jai pavestas funkcijas. Mobilumo veikla truks tris savaites.

Mokymosi rezultatų vertinimo aptarimas

Savitarpio supratimo memorandume nustatomos bendrosios vertinimo taisyklės, kurių privalu laikytis, vykdant mobilumą.

Jame nurodyti tam tikri reikalavimai Suomijos studentams, besimokantiems užsienio šalyse:

studento mokymosi rezultatai vertinami diskusijoje, kurioje dalyvauja priimančios šalies pedagogas, besimokantis asmuo, pagal galimybes –darbdavio atstovas, praktinio darbo instruktorius ir kontaktinis asmuo arba profesinės mokyklos atstovas.

Mokymosi sutarties priedas – vertinimo lentelė, kurioje nurodyti mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai. Rosos mokymosi pasiekimai bus vertinami trijų asmenų diskusijos metu, atsižvelgiant į šiuos kriterijus. Tai atitinka Suomijoje vyraujantį požiūrį į studentų pasiekimų vertinimą.

12. The completed MoU can be accessed on the web-site of the ECVET Pilot projects – go to ‘more information’: <http://ECVET-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=11>

**Išsiaiškini-
mas, kaip
mokymosi
rezulta-
tai bus
patvirtinti ir
pripažinti**

Mobilumo veikla padės Rosai įgyti specifinių įgūdžių ir žinių, susijusių su žirgų veisimu ir jodinėjimu. Tokios kompetencijos nėra aiškiai įvardintos studentės kvalifikacijoje, kurios ji siekia savo mokymo institucijoje. Ji taip pat galės vystyti bendrąsias kompetencijas, susijusias su turizmo verslo organizavimu. Šios kompetencijos aiškiai nurodytos kvalifikacijoje, kuriai ji rengiasi Suomijoje, todėl studentė galės kaupti kreditus, suteiktus už šiuos mokymosi pasiekimus.

Jei Rosa bus įvertinta teigiamai, jai bus suteiktas mokymosi rezultatų vienetas „Turizmo paslaugų organizavimas“. Pastarasis bus įtrauktas į mokymosi rezultatų aprašą ir Rosai bus suteikti vienetas atitinkantys kredito taškai.

**Mokymosi
sutarties
pasirašymas**

Suderinus visas mobilumo veiklos detales, Rosa pasirašė Mokymosi sutartį. Atvykusi šį dokumentą ji pristatys pasirašyti priimančiai institucijai.

**Dalyvavimas
mokymosi
veikloje, ati-
tinkančioje
nustatytus
mokymosi
rezultatus**

Kaip ir buvo numatyta, Rosa dalyvavo įvairiose veiklose jodinėjimo centre. Ji rūpinosi arkliais, atsižvelgdama į saugumo taisykles (vienasišiekiamų mokymosi rezultatų). Studentė vedė ekskursijas anglų kalba (kalbos įgūdžių lavinimas taip pat yra vienas iš siekiamų rezultatų), mandagiai aptarnavo klientus, atsižvelgdama į jų skirtingus kultūrinius aspektus (vienas iš mokymosi rezultatų) ir t.t. Rosa žinojo, kokių mokymosi rezultatų siekia ir prireikus galėjo kreiptis į savo praktinio mokymo instruktorius, kad šis paskirtų jai kitą darbą, kuriame būtų plėtojamos reikiamos kompetencijos.

**Studento
pasiektų
mokymosi
rezultatų
įvertinimas**

Mobilumo pabaigoje, kaip ir buvo numatyta, praktinio mokymo instruktorius, profesijos pedagogas iš Islandijos mokymo įstaigos bei Rosa dalyvavo vertinimo diskusijoje. Diskusija vyko vadovaujantis vertinimo lentele, kuri yra Mokymosi sutarties priedas. Pirmiausiai Rosa turėjo įsivertinti savo veiklą pagal skirtingus siektus rezultatus. Kompanijos atstovas atliko tą pačią užduotį, tuomet visi trys asmenys aptarė rezultatus. Po diskusijos profesijos pedagogas iš priimančiosios institucijos patvirtino vertinimo rezultatus. Diskusijos metu išaiškėjo, kad nedidelė dalis rezultatų nebuvo pasiekta, kadangi Rosa nedalyvavo susijusiose veiklose (tai labiausiai susiję su išteklių naudojimu darbo vietoje). Šie mokymosi rezultatai nebuvo vertinami.

**Dokumentų,
įrodančių
įvertinimą,
pateikimas**

Rosos veiklos vertinimas (studentės įsivertinimas, praktinio mokymo instruktoriaus bei profesijos pedagogo), įrašomas į vertinimo lentelę, kuri yra pridėjama prie Mokymosi sutarties. Šiuos dokumentus Rosa turės pristatyti savo mokymo įstaigai sugrįžusi namo.

**Besimokan-
čiojo kredito
patvirtini-
mas**

Rosai grįžus į savo mokymo įstaigą, jos pedagogai susipažino su vertinimo lentele ir patvirtino, kad ji iš tikrųjų pasiekė užsibrėžtų mokymosi rezultatų, kurių reikia norint gauti Turizmo paslaugų organizavimo mokymosi rezultatų vienetą. Nepaisant fakto, kad keletas planuotų rezultatų nebuvo pasiekti dėl galimybių stokos, studentės mokymo įstaigos sprendimu tai sudaro nežymią kredito dalį ir nesutrukdė patvirtinti Rosos pasiektus rezultatus.

**Besimokan-
čiojo kreditų
pripažini-
mas**

Turizmo paslaugų organizavimo mokymosi rezultatų vienetas įrašomas į Rosos mokymosi rezultatų aprašą kartu su veiklos vertinimu (puikiai). Taip pat suteikti kredito taškai, atitinkantys mokymosi rezultatų vienetą.

**Vertinimas ir
peržiūra**

Mobilumo mainai yra įvertinti. Naudojant standartizuotą klausimyną, visi dalyviai (Rosa, jos mokytoja Suomijoje, darbo instruktorius ir profesinio mokymo mokytoja iš Islandijos mokyklos) prašomi pateikti grįžtamąjį ryšį visuose mobilumo proceso etapuose ir fazėse. Pagal šio vertinimo rezultatus veiksmų planas yra vystomas, tai padeda gerinti ateities mobilumo veiksmus (pavyzdžiui, veiksmai, kad būtų išvengta, jog sutarti mokymosi rezultatai nepasiekti buvimo užsienio šalyje metu).

2 pavyzdys

Yvonne mobilumas. Studentė studijuoja metalo pramonės sektorių (Mechatronikerin) Vokietijoje, dualinėje profesinio mokymo sistemoje.

Paremta ECVET ITP projekto MOVET¹³ (Europos profesinio mokymo kompetencijų moduliais) patirtimi

Partnerystės užmezgimas

Projekte, kuriame dalyvauja penkiolika partnerių iš Vokietijos, Suomijos, Danijos, Miuncheno (Vokietija), Pori (Suomija) ir Kopenhagos (Danija) profesinio mokymo įstaigų, buvo parengti trys pirminio profesinio mokymo moduliais (mokymosi rezultatų vienetai) metalo pramonės mechatroninių įrenginių techniko parengimui. Vokietijos konsorciumas sudarė glaudžią partnerystę su metalo inžinerijos profesine mokykla (vokiškai - Berufsschule für Fertigungstechnik) ir trimis solidžiomis kompanijomis - BMW, MTU aero engines bei SWM Stadtwerke München. Profesinio mokymo įstaigos studentų mainai vykdomi jau keletą metų, dar iki ECVET įvedimo. Įgyvendinant pirminio profesinio mokymo modulius visos trys mokyklos aktyviai bendradarbiauja su vietinėmis kompanijomis, organizuodamos vizitus bei vidinius mokymus.

Mokymosi rezultatų vienetas (modulis)

Yvonne dalyvaus dviejose mobilumo veiklose, kurių kiekviena truks tris savaites. Kopenhagoje ji mokysis pagal tarptautinį hidraulikos modulio nustatymą. Pori studentė sieks mokymosi rezultatų IT-BUS technologijų srityje. Abi temos įtrauktos į nacionalines mechatronikos (automatinės technikos) programas, dėstomas Vokietijoje, Suomijoje ir Danijoje. Be tarptautinių mokymosi veiklų Yvonne papildomai įgis Loginio valdymo programavimo žinių savo mokymo įstaigoje. Įvairių disciplinų mokymosi pobūdis skiriasi, tačiau taikomas panašus modelis: dvi savaites mokomasi profesinio mokymo įstaigoje ir vieną savaitę vyksta praktinė veikla įmonėje. Visi pasiekti rezultatai vertinami galutinio vertinimo metu (testas raštu, įgūdžių demonstravimas ir techninė diskusija). Šių mokymosi rezultatų vienetų nustatymas prasidėjo nuo trijų nacionalinių mokymo programų palyginimo. Visos profesinio mokymo įstaigos turėjo žinių apie kompetencijas, ugdomas įvairiose techninėse srityse. Taip pat mokymosi rezultatai turėjo būti aptarti ir užtikrinti. Tam sukurta specialii priemonė – Taksonomijos lentelė (TAXTab)¹⁴.

Mokymosi rezultatų lygmens ir įvertinimo aptarimas

Bendrų mokymosi rezultatų vienetų nustatymas sukelia įvairių diskusijų. Nuo pirmojo projekto, idėją perteikiančio bendrais bruožais, iki visų mokymosi rezultatų aprašymų ir jų paskirstymo TaxTab įrankiu. TaxTab suteikia skaidrumo, kalbant apie pažintinių procesų lygį ir žinias, susijusias su įgūdžiais ir kompetencijomis. Visus dokumentus (mokymosi rezultatų aprašymai, TaxTab, modulių tvarkaraščiai) aptaria ir vertina projekte dalyvaujantys partneriai, daugiausiai siunčiančiųjų ir priimančiųjų mokyklų bei bendradarbiaujančiųjų įmonių atstovai. Šalia šios veiklos rengiami vertinimo kriterijai.

Išsiaiškinkimas, kaip mokymosi rezultatai bus pripažinti ir įforminti

Dalyvaudama mobilumo veiklose Yvonne įgis specifinių automatikos technologijos įgūdžių ir gebėjimų. Tai aiškiai nurodyta jos studijuojamoje programoje. Ji taip pat plėtos bendrąsias asmenines ir socialines kompetencijas ir kalbos įgūdžius, nes moduliais įgyvendinami anglų kalba. Jei Yvonne pasiekimai bus įvertinti teigiamai, studentė įgis tarptautinius hidraulikos ir IT-BUS technologijų mokymosi rezultatų vienetus bei nacionalinį loginio valdymo programavimo mokymosi rezultatų vieneta. Rezultatus patvirtinantys įrašai bus įtraukti į jos Europass pažymėjimą, o taip pat bus išduoti atskiri pažymėjimai. Taip pat Yvonne nereikės papildomai atlikti praktikos įmonėje.

13. Daugiau informacijos apie šį projektą galima rasti Adam duomenų bazėje, nuoroda internete: <http://www.adam-europe.eu>

14. Daugiau informacijos šia tema pateikiama interneto tinklapyje <http://www.gomovet.eu>

Savitarpio supratimo memorandumo pasirašymas

Yvonne ir trys profesinio mokymo įstaigos (taip pat Vokietijos įmonės) pasirašė Savitarpio supratimo memorandumą, kuriame be kitų sąlygų numatyti užsienyje įgytų mokymosi rezultatų vertinimo, patvirtinimo ir pripažinimo reikalavimai. Profesinės mokyklos užtikrina mokymosi rezultatų kokybę bei nuoseklumą, pasinaudodamos TaxTab įrankiu¹⁵.

Dalyvavimas veikloje, numatytoje pagal planuojamus mokymosi užsienyje rezultatus

Kaip ir buvo numatyta, Yvonne dalyvavo mokymuose pagal tris mokymosi rezultatų vienetus: vieno mokymosi rezultatų vieneto kursas parengtas nuolatinėje mokymosi įstaigoje, ir jame ji dalyvavo kartu su atvykusiais užsienio studentais, 2 mokymosi rezultatų vienetų mokymai organizuoti partnerių institucijose.

Studentė lankė mokyklų ir partnerių įmonių surengtus mokymus, dalyvavo užsienio šalies kultūrinėje programoje, sportinėse veiklose, lankė įžymias istorines vietas bei renginius. Studentų bendrabutyje kartu su kitais iš užsienio atvykusiais studentais ji ruošė maistą bei organizavo laisvalaikio užsiėmimus.

Yvonne žinojo, kokių mokymosi rezultatų siekia, ir prireikus galėjo kreiptis į savo praktinio mokymo instruktorių, kad šis paskirtų jai kitą darbą, kurį atliekant būtų plėtojamos reikalingos kompetencijos.

Studento pasiektų mokymosi rezultatų įvertinimas

Kaip ir buvo numatyta, mobilumo periodo pabaigoje priimančiosios profesinio mokymo įstaigos pedagogas, bendrovėje dirbantis studento praktinio mokymo vadovas ir Yvonne įvertino, ko studentė išmoko. Vertinimą sudarė trys dalys: trumpas testas raštu profesinėje mokykloje, įgūdžių demonstravimas (užduotis, atliekama įmonėje) ir techninio pobūdžio diskusija veiklos pabaigoje. Vertinimo procese svečio teisėmis galėjo dalyvauti stebėtojas iš siunčiančiosios institucijos (pavyzdžiui, Miuncheno kompanijos atstovas). Priimančiosios profesinės mokyklos profesijos pedagogas (taip pat ir praktikos vadovas) patvirtino vertinimo rezultatus, Yvonne buvo įteiktas mokymosi rezultatus patvirtinantis pažymėjimas ir Europass mobilumo dokumentas.

Vertinimo įrodymų pateikimas

Yvonne pademonstruoti įgūdžiai, jos testas raštu ir profesijos pedagogo vertinimas (jei taikoma – ir praktinio mokymo vadovo vertinimas) buvo užregistruoti ir pridėti prie Mokymosi sutarties. Šiuos dokumentus studentė turės pristatyti savo mokymo institucijai.

Besimokančiojo kredito patvirtinimas

Yvonne grįžus į savo mokymo įstaigas (profesinė mokykla ir verslo įmonė), jos pedagogas ir praktinio mokymo vadovas susipažins su vertinimo dokumentais ir pažymėjimu bei patvirtins, kad studentė pasiekė planuotus mokymosi rezultatus, būtinus mokymosi rezultatų vienetų (hidraulika, IT-BUS technologijos bei Loginio valdymo programavimas) įgijimui.

Besimokančiojo kredito pripažinimas

Visi įgyti mokymosi rezultatų vienetai bus įtraukti į Yvonne asmens mokymosi rezultatų aprašą, nurodant įgytą laipsnį (jei jis buvo suteiktas).

Atsižvelgiant į tai, kad Vokietijoje nėra kreditų sistemos, studentei nebuvo suteikti kredito taškai.

Vertinimas ir peržiūra

Kai visi trys elementai įvykdyti partnerinėse šalyse, yra vertinama visa partnerystė. Visi mobilume dalyvaujantys mokiniai, jų mokytojai ir praktinio mokymo vadovai įmonėse yra prašomi grįžtamojo ryšio (klausymynas). Šio vertinimo proceso tikslas yra nustatyti potencialias sritis tobulinimui ir rekomenduoti reikiamus pakeitimus sėkmingai ateities partnerystei.

15. Savitarpio supratimo memorandumą ir TaxTab įrankį galite rasti interneto svetainėje <http://www.gomovet.eu>

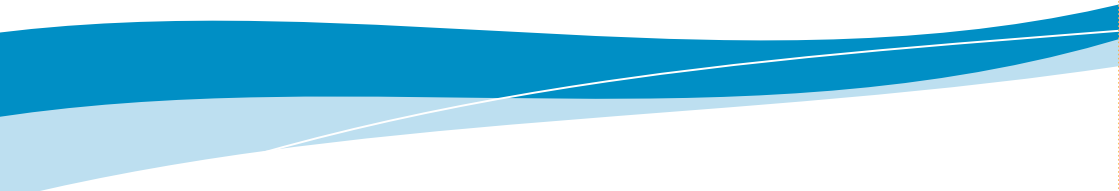
SAVOKOS

Šiame leidinyje vartojamos sąvokos:

Kvalifikacija	Qualification	Oficialus įvertinimo ir patvirtinimo proceso rezultatas, gaunamas, kai kompetentinga institucija nustato, kad asmens mokymosi rezultatai atitinka nustatytus standartus.*
Mokymosi rezultatai	Learning outcomes	Teiginiai apie tai, ką besimokantis asmuo žino, supranta ir sugeba daryti pasibaigus mokymosi procesui. Mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „įgūdžiai“ ir „kompetencija“.*
Mokymosi rezultatų vienetas (vienetas)	Unit of learning outcomes (unit)	Kvalifikacijos sudedamoji dalis. Jį sudaro nuosekli žinių, įgūdžių ir kompetencijos, kuriuos galima įvertinti ir patvirtinti, visuma.*
Mokymosi rezultatų kreditas (kreditas)	Credit for learning outcomes (credit)	Asmens mokymosi rezultatai, kurie yra įvertinti ir kuriuos galima kaupti siekiant įgyti kvalifikaciją arba perkelti į kitas mokymosi programas ar kvalifikacijas, visuma.*
Kompetentinga institucija	Competent institution	Institucija, atsakinga už kvalifikacijų sudarymą ir jų suteikimą arba vienetų pripažinimą ar kitas su ECVET susietas funkcijas, pvz., kvalifikacijų ir vienetų įvertinimą ECVET taškais, mokymosi rezultatų vertinimą, patvirtinimą ir pripažinimą, laikantis dalyvaujančių šalių taisyklių ir praktikos.*
Savitarpio supratimo memorandumas	Memoranda of Understanding	Kompetentingų institucijų susitarimas, nustatantis kreditų perkėlimo sistemą. Jis oficialiai įformina ECVET partnerystę, nustatydamas susitarimą sudariusių kompetentingų institucijų statusą ir bendradarbiavimo procedūrų tvarką.**
Mokymosi sutartis	Learning agreement	Mokymosi sutartį sudaro besimokantis asmuo ir dvi kompetentingos institucijos, dalyvaujančios mokymo ir vertinimo veikloje, veikiančios pagal Savitarpio supratimo memorandumą.*
Mokymosi rezultatų vertinimas	Assessment of learning outcomes	Metodai ir procesai, naudojami siekiant nustatyti, kokią tam tikrų žinių, įgūdžių ir kompetencijos dalį įgijo besimokantis asmuo.*
Asmens mokymosi rezultatų aprašas	A personal transcript	Dokumentas, kuriame pateikiama išsami informacija apie besimokančio asmens mokymosi rezultatus, sukauptus vienetis ir skirtus ECVET taškus.*
Mokymosi rezultatų patvirtinimas	Validation of learning outcomes	Procesas, kurio metu patvirtinama, kad tam tikri įvertinti asmens pasiekti mokymosi rezultatai atitinka konkrečius reikalavimus, kurie gali būti keliami vienetui ar kvalifikacijai įgyti.*
Mokymosi rezultatų pripažinimas	Recognition of learning outcomes	Procesas, kurio metu oficialiai patvirtinami pasiekti mokymosi rezultatai, suteikiant mokymosi vienetis ar kvalifikacijas.*
ECVET taškai	ECVET points	Skaičiai išreikštas mokymosi rezultatų bendras svoris kvalifikacijoje ir santykinis vienetų svoris kvalifikacijos atžvilgiu.*
Formalus mokymas(is)	Formal learning	Mokymo(s) būdas.
Neformalus mokymas(is)	Non-formal learning	Mokymo(s) būdas.
Savaiminis mokymas(is)	Informal learning	Mokymo(s) būdas.

* Nuoroda internete <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:lt:PDF>;
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:155:0011:0018:EN:PDF>

** Nuoroda internete http://www.ecvet-team.eu/sites/default/files/ecvet_qna_web_21_04_2010_1.pdf

ISBN 978-92-79-25816-9

9 789279 258169